

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

Bakalářská práce

2019

Adam Ullsperger

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

**Pasparta – nakladatelství s cílem informovat o poruše
autistického spektra**

Bakalářská práce

Autor práce: Adam Ullsperger

Studijní program: Žurnalistika

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jan Halada, CSc.

Rok obhajoby: 2019

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 31. 7. 2019

Adam Ullsperger

Bibliografický záznam

Ullsperger, Adam. *Pasparta – nakladatelství s cílem informovat o poruše autistického spektra*. Praha, 2019. 55 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Vedoucí bakalářské práce doc. PhDr. Jan Halada, CSc.

Rozsah práce: 64 748 znaků včetně mezer

Anotace

Tato práce si klade za cíl představit Nakladatelství Pasparta, které upíná svoje tvůrčí síly ke zlepšení informovanosti veřejnosti o poruše autistického spektra. První kapitola vymezuje pojem nakladatelství a obsahuje stručnou historii nakladatelského podnikání v českých zemích. Druhá kapitola popisuje okolnosti vzniku nakladatelství, jeho charakteristiku a obsahuje chronologický přehled jeho tvorby, rozdělené podle čtyř kategorií: Beletrie, Pro děti, Odborná literatura o autismu a Psychologie. Tento přehled končí červnem 2019, ale obsahuje také zatím nevydanou literaturu a stručné seznámení s plány do budoucna. Praktická část obsahuje také analýzu činnosti nakladatelství, která souvisí se sociálním podnikáním Pasparty a zaměstnáváním autistických osob. Třetí kapitola se věnuje tomu, jak celá spolupráce funguje po praktické i právní stránce. Obsahuje také popis toho, jak probíhá v Paspartě nakladatelská tvorba, kdo v ní představuje autorský kolektiv a rozebírá také motivaci nakladatelství. Poslední část ukazuje, jaká ocenění Pasparta získala za celou dobu své existence.

Annotation

This bachelor thesis has aim to introduce Nakladatelství Pasparta publishing house, which orients its creative power on improving the public's knowledge about Autism Spectrum Disorders. The first chapter defines the term publishing house and describes a brief history of publishing business in Czech lands. The second chapter contains detailed information on its founding, its characteristics and contains a chronological overview of its creation, divided into four categories: Fiction, For Children, Specialised literature about autism and Psychology. This review ends in June 2019, but also includes unpublished literature and a brief introduction to future plans of Pasparta. This part is also about Pasparta's social enterprise for employing autistic persons. The third chapter describes how the whole cooperation works in practice and legal terms. It also contains a description of the publishing author's team and comes up with motivational issue of this whole project. The last part is about awards that Pasparta have won throughout its existence.

Klíčová slova

nakladatelství, autismus, Pasparta, děti, psychologie, učebnice, vzdělání, NAUTIS

Keywords

publishing company, autism, Pasparta, children, psychology, textbooks, education, NAUTIS

Title/název práce

Pasparta – publishing company with aim to inform about autism spectrum disorder

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval Zuzaně Novákové za podporu při realizaci práce.

Obsah

Úvod	7
1. Nakladatelství	8
1.1 Historie nakladatelského podnikání	9
2. Nakladatelství Pasparta	10
2.1 Vznik nakladatelství	12
2.2 Název Pasparta	12
2.3 APLA Praha	13
2.4 Ostatní nakladatelé	15
2.5 Pasparta o.p.s.	16
2.6 Pasparta Publishing s. r. o.	18
2.6.1 Rok 2016	18
2.6.2 Rok 2017	20
2.6.3 Rok 2018	22
2.6.4 Rok 2019	24
2.6.5 Budoucnost	25
3. Analýza nakladatelství	26
3.1 Sociální podnik	27
3.2 Autisté jako zaměstnanci	27
3.3 Právní podmínky	29
3.4 Proces tvorby	30
3.5 Motivace	31
3.6 Ocenění	32
Závěr	35
Summary	36
Použitá literatura	37
Seznam příloh	42

Úvod

Autismus je porucha, která je i díky přesnějším diagnostickým metodám připisována mnohem většímu vzorku populace, než tomu bylo v minulosti. Díky tomu máme větší možnost setkat se s touto diagnózou, jež začíná podněcovat dialog o tom, jak by měla společnost takový problém řešit. A autismus skutečně problém představuje. Jeho nositelé mají v mnoha případech vážný problém začlenit se do normální společnosti a někdy jsou zcela závislí na svém okolí.

Neexistuje žádný konkrétní vzor, jak by se měl takový autista chovat. Projevy poruchy autistického spektra mohou být nenápadné dokonce natolik, že si jich na první pohled nikdo nemusí všimnout. Člověk s touto poruchou se prudce odlišuje od většinové populace, ale to je zároveň důvod, proč ji může obohatit.

Téma své bakalářské práce jsem si vybral, protože mě zajímá knižní kultura a potenciál, který má právě k tomu, aby zlepšila soužití běžné populace s autisty. Tato bakalářská práce má za cíl představit Nakladatelství Pasparta, které pomáhá řešit tento velmi obtížně řešitelný problém. Činí tak svým vlastním způsobem, unikátním v kontextu ostatních nakladatelství v České republice.

První kapitola má za cíl definovat nakladatelské podnikání a co nejobecněji představit Nakladatelství Pasparta. Jaké byly okolnosti jejího vzniku, do jakých kategorií se dělí její produkce, jaká je naplň její další činnosti nebo jak vznikl její název.

Pasparta prošla poměrně výrazným vývojem, při kterém změnila v roce 2016 právní formu, a i když její identita byla od počátku předurčena zřizovatelem, první roky její existence byly ve znamení hledání a přizpůsobování se trhu. Jak a co Pasparta vydávala popíšu a chronologicky seřadím v druhé kapitole pro komplexní představu o její tvorbě. V této kapitole nastíním kromě minulosti také současný stav nakladatelství a jeho plány do budoucna. Při psaní jsem se odchýlil od původní teze, která obsahovala pouze analýzu produkce za rok 2018, protože jsem se rozhodl zpracovat údaje za delší časové období a podat tak komplexnější a aktuálnější pohled.

1. Nakladatelství

Než se v této bakalářské práci pustíme do analýzy Nakladatelství Pasparta, je potřeba definovat, co vlastně termín nakladatelství znamená.

V České republice se rozlišuje mezi pojmy „vydavatelství“ a „nakladatelství“, ačkoli toto rozdělení není uvedeno v žádném zákoně. Jan Halada popsal tento rozdíl v tom, že vydavatelství produkuje noviny, časopisy a periodické publikace, nakladatelství zase knihy a publikace neperiodické.¹

Názvem neperiodická publikace jsou označeny „*rozmnnoženiny literárních, vědeckých a uměleckých děl určené k veřejnému šíření, které jsou vydávány **jednorázově**, popřípadě nejvýše **jednou ročně** anebo po částech i častěji, tvoří-li obsahově jeden celek*“.² V bakalářské práci se budeme držet této teorie, a proto budeme v souvislosti s Paspartou používat označení nakladatelství.

V nejobecnějším smyslu slova lze tedy tento pojem definovat jako organizaci, jejíž hlavní či vedlejší činností je vydávání knih. Nejčastěji se u takového nakladatelství zohledňuje ekonomická a kulturní stránka celé věci – je to firma, která knihy vydává za účelem zisku, a zároveň obohacuje společnost vydanou literaturou a podporuje vzdělanost čtenářů.

Kulturní poslání nakladatele může být v dnešní době poněkud přehlíženo na úkor poslání ekonomického, nicméně je potřeba dodat, že od vydávání knih se díky jejich specifické povaze kulturní rozměr oddělit prostě nedá. Definice nakladatelství ovšem nemůže být svázána pouze těmito dvěma hledisky. Skrze tuto instituci lze například naplňovat zájmy politické nebo náboženské aj.

Nakladatelství začíná od jednotlivce, který touží sám si vydávat svá knižní díla, přes středně velké firmy až po nakladatelské giganty, kteří jsou schopni vydávat ročně stovky titulů. Osobnost nakladatele určuje, jak se bude nakladatelství profilovat, jaké bude mít hlavní i vedlejší cíle, a tomu se potom podřizuje jeho konání v rámci nakladatelství, jenž zaručuje naplnění těchto cílů v praxi.

---

¹HALADA, Jan a Barbora OSVALDOVÁ. *Slovník žurnalistiky: výklad pojmů a teorie oboru*. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2017. ISBN 978-80-85983-76-0. str. 269.

² Zákon č. 37/1995 Sb., Zákon o neperiodických publikacích v platném znění, § 1. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-37>

1.1 Historie nakladatelského podnikání

Nakladatelské podnikání je spojeno už s dobou antického Říma. Vynález knihtisku umožnil rozvoj tohoto řemesla a také dal vzniknout prvním evropským nakladatelským metropolím, jež byly zároveň univerzitními městy – Frankfurt nad Mohanem, Lipsko, Benátky a další. Éra vlasteneckých nakladatelství byla v českých zemích zastoupena známými historickými jmény Jiří Melantrich z Aventina, jeho zeťem Danielem Adamem z Veleslavína a Václavem Matějem Krameriem. V 18. století se potom oddělila postava tiskaře a nakladatele, což byly do té doby činnosti, jež prováděla jedna a tatáž osoba.

Důležitým mezníkem je druhá polovina 19. století, kdy se etabluje řada soukromých nakladatelů jako například Jan Otto, Ignác Leopold Kober, Josef Richard Vilímek junior a senior, František Augustin Urbánek a další.

Druhé významné období jsou dvacátá a třicátá léta 20. století, kdy se lidé jako Jan Laichter, František Topič, František Borový junior, Rudolf Škeřík s nakladatelstvím Symposion, nebo Jan Fromek s nakladatelstvím Odeon, nesmazatelným způsobem zapsali do tehdejšího kulturního života.

Během první republiky vzniklo mnoho nakladatelství nejrůznějšího zaměření, například tři velké nakladatelské firmy: Melantrich, Novina³ a Vesmír, Nakladatelství družstevní práce či legionářský Čin.⁴

Úspěšná éra soukromých nakladatelů v Československu skončila v **březnu 1949** zákonem **č. 94/1949 Sb., o vydávání a rozšiřování knih, hudebnin a jiných neperiodických publikací**. Tento zákon v podstatě zakazoval činnost soukromým podnikatelům, a tak se vydávání knih stalo zejména doménou státu, různých družstev, politických stran či institucí. Vydávání bylo omezené, ale některá nakladatelství se i v době nesvobody snažila přinášet čtenářům hodnotnou literaturu. „*Nakladatelství jako Mladá Fronta, Albatros, Československý spisovatel, Orbis, Panorma a jiné si získala u svých čtenářů značný kredit.*“⁵

Po roce 1989 přišel doslova boom nových nakladatelství, která přestala být omezena

---

³ Novina byla ve vlastnictví Republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu (agrárníků)

⁴ HALADA, Jan. Člověk a kniha: Úvod do nakladatelské specializace. Praha: Karolinum, 1993. str. 35.

⁵ HALADA, Jan. Člověk a kniha: Úvod do nakladatelské specializace. Praha: Karolinum, 1993. str. 36.

zákonem. Na nově vzniklém soukromém trhu začalo podnikat mnoho firem, zahraničních nakladatelských domů, tiskáren, malých i středních nakladatelů, ale také nakladatelství čtenářům známá z dob komunismu.

Polistopadový vývoj prošel několika stádii, při kterých se v začátku obrovským způsobem rozšířil dosavadní trh, začaly se tisknout do té doby nevydané publikace⁶, až se nakonec trh v roce 1992 přesytil. Od té doby začaly klesat náklady publikací, a naopak počty vydaných titulů začaly stoupat.⁷ Tento stav byl rozdílný oproti vysokonákladovému vydávání knih z dřívějšíka (ještě v roce 1990 vyšel třeba Škvoreckého *Tankový prapor* v nákladu celkem 350 000 výtisků)⁸ a v podstatě trvá dodnes.

2. Nakladatelství Pasparta

Nakladatelství Pasparta se řadí mezi menší nakladatelství, které svoji činnost zaměřuje na poměrně úzký segment zákazníků. Hlavní cíl nakladatelství je od začátku stejný: informovat o poruchách autistického spektra (PAS).⁹ Čtenáři, na které Pasparta primárně cílí, jsou tedy učitelé, asistenti, rodiče a sourozenci osob s poruchou autistického spektra. Zkrátka všichni, kteří jsou s autisty ve styku, chtějí se o nich něco dozvědět, a v poslední řadě také autisti sami. Toto rozdělení zásadním způsobem určuje charakter produkovaných publikací a jejich žánrové rozpětí. Pasparta v posledních letech vydává stabilně přes deset publikací za rok, přičemž objem její tvorby se každoročně zvyšuje. Tvorba jako taková prošla (a stále prochází) kontinuálním vývojem, jež vykrystalizoval do dnešní podoby. Jak tento vývoj probíhal, rozeberu v dalších kapitolách

Samo nakladatelství v současné době definuje na svých webových stránkách svoji tvorbu do následujících kategorií: **Autismus, Pedagogika a speciální pedagogika, Pro děti!** a **Psychologie**. Toto členění ale není definitivní, protože některé knihy spadají do více

---

⁶ Publikace, které nemohly být vydané během předchozích čtyřiceti let z politických a jiných důvodů, po kterých byl mezi čtenáři zájem.

⁷ HALADA, Jan. Encyklopedie českých nakladatelství 1949-2006. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-165-3. str. 16.

⁸ HALADA, Jan. Encyklopedie českých nakladatelství 1949-2006. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-165-3. str. 15.

⁹ Jedná se o poruchy nervového systému, mezi něž patří například autismus a Aspergerův syndrom.

kategorií najednou, a proto jsem se rozhodl vytvořit členění vlastní. V této bakalářské práci budu tedy pro větší přehlednost používat toto členění: **Beletrie, Pro děti, Psychologie a Odborná literatura o autismu**. Ediční plán tak zahrnuje vydávání odborných monografií, vysokoškolské učebnice a skripta pro různé studijní obory (psychologie, speciální pedagogika), praktické příručky pro pedagogické a další pracovníky, populárně naučné publikace pro rodiče a rodinné příslušníky osob s PAS, učební texty pro výuku žáků a studentů s PAS a specifickými poruchami učení (SPU)¹⁰. Tyto publikace jsou dostupné jak na webových stránkách, tak v běžné knihkupecké síti.

I když Pasparta vydává poměrně menší objem literatury, existují v jejím rámci edice jako u větších nakladatelství. Těmi jsou od roku 2016 edice *Má to háček* a od roku 2018 edice *Od zápisu do lavice*. O těchto edicích se budu zmiňovat v dalších kapitolách.

V rámci nakladatelství funguje také samostatné grafické studio, díky kterému je Pasparta schopna nabízet institucím, firmám a dalším zájemcům zhotovení knihy na klíč, tj. sazbu textu, grafickou úpravu a kompletní předtiskovou přípravu. Nakladatelství se podařilo dlouhodobě navázat spolupráci s vydavatelskými Marco Polo, Albatros Media a Wolters Kluwer, či firmami Uniqa Pojišťovna, Boehringer Ingelheim, nebo organizacemi Ashoka a Autism Europe.¹¹

Grafické studio připravuje samozřejmě také vlastní tvorbu Pasparty.

Nakladatelství Pasparta kromě své hlavní činnosti vydávání knih pořádá také semináře a konference. Letos jsou Paspartou pořádány dvě konference a jeden seminář.

První konference nese název *Mateřská škola v aktuálních otázkách a odpovědích*, během které mají být zodpovězeny otázky z každodenní praxe – zejména jak začlenit do kolektivu dítě, které potřebuje při výuce speciální vzdělávací prostředky. Kromě tohoto budou na konferenci probírána aktuální témata a tipy pro logopedickou práci s dětmi. Účastníci mají možnost se v rámci konference zúčastnit jednoho ze dvou nabízených workshopů. Konference se koná 24. 10. 2019 a cena činí 1 290 Kč při zaslání objednávky do 15. září 2019, poté 1 490 Kč.

Druhá konference s názvem *Asistent pedagoga v aktuálních otázkách a odpovědích* má za

---

¹⁰ Například dysgrafie, dyslexie, dysortografie a další.

¹¹Pasparta. Pasparta [online]. Praha: Nakladatelství Pasparta, 2019 [cit. 2019-07-28]. Dostupné z: <http://www.pasparta.cz/o-nakladatelstvi>

úkol předat informace zejména asistentům pedagogů, například v čem se zlepšovat a na co se při své práci zaměřovat. Stejně jako u první konference zahrnuje i tato nabídku workshopů, zde dokonce ze tří. Tato konference se koná 7. listopadu 2019 a cena je 1 190 Kč při zaslání objednávky do 20. září 2019, poté 1 390 Kč.

Obě tyto konference se konají v prostorách Michnova Paláce (Tyršův dům) na Újezdě na Praze 1, a jsou akreditovány Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

Jako poslední nabízí *Nakladatelství Pasparta* akreditovaný seminář ***Pohybové a zájmové aktivity pro děti s SPU, ADHD, autismem a s jinými hendikepy***, na kterém se účastníci naučí, jak pracovat s dítětem s hendikepem, jak ho zapojit a motivovat k pohybovým aktivitám nebo jak předcházet problémovému chování. Cena semináře je 890 Kč, místem konání je Praha, konkrétní místo není upřesněno.

Všechny tyto akce jsou zveřejněny na webových stránkách Pasparty v sekci e-shop.

2.1 Vznik nakladatelství

Nakladatelství bylo založeno 28. prosince 2012 jako obecně prospěšná společnost – celým názvem tedy Nakladatelství Pasparta, o.p.s. Zakladatelem byla Asociace pomáhající autistickým lidem (APLA), jež funguje v neziskovém sektoru od roku 2003. Kromě osvěty a dalších aktivit patřilo do roku 2016 mezi její činnosti také vydávání knih, které byly podobné literatuře, jakou v současnosti vydává Pasparta. APLA svojí vydavatelskou činnost konala souběžně s Paspartou až do roku 2016, kdy jí své knihy za úplatu předala a Pasparta je má nadále v nabídce.

2.2 Název Pasparta

Názvem může dát nakladatel najevo, jakou literaturu chce čtenářům nabízet, a pro koho má být určena. Názvy, které si jednotlivá nakladatelství volí, aby se jimi zaštitila, jsou ovlivněny celou řadou faktorů. Mezi ně řadíme například dobu jejich vzniku nebo momentální politickou situaci.

Konkrétně můžeme zmínit Nakladatelství Práce, Nakladatelství Svoboda nebo Naše vojsko, která vznikla po roce 1945. Jako druhý příklad můžeme uvést samizdatovou tvorbu – domácí

edice *Petlice*, *Česká expedice*, *Popelnice*, nebo exilová nakladatelství '68 Publishers či Rozmluvy.¹²

Chce-li se nové nakladatelství uchytit v dnešní době, potřebuje originální název, který zaujme. Nakladatelské subjekty mohou pojmenovat nakladatelství po něčem jim blízkém či symbolickém.

Pojmenovat svůj podnik může majitel i sám po sobě a proměnou svého vlastního jména na značku tak dávat najevo, že se podílí na tvorbě knih. Tento název pak vzbuzuje ve čtenářích pocit, že nakladatelství je rodinný podnik, u kterého se náležitým způsobem dbá na kvalitu provedení a tvorbě publikací je věnována péče, jakou nemohou velká nakladatelství zajistit. Do této skupiny můžeme přiřadit například české Nakladatelství Fraus založené v roce 1991 Jiřím Frausem, nebo nakladatelství Taschen založené roku 1980 Benediktem Taschenem v Německu.

Název Pasparta byl zvolen jako asociace na vizuální umění a obrazy, potažmo literaturu. Hotové knižní dílo v sobě mělo snoubit informační jedinečnost s originálním grafickým zpracováním ne nepodobným obrazu starých mistrů, které by šlo zapaspartovat a pověsit pro potěchu oka na zeď. Hnacím motorem pro takovou snahu byla touha stvořit něco, co v době jejího vzniku na knižním trhu nebylo – knihu s náležitým obsahem v přehledné úpravě, a tak kvalitní, aby vydržela desítky let a stále přinášela plnohodnotný čtenářský zážitek.

2.3 APLA Praha

Chronologicky nejstarší jsou knihy vyrobené pod hlavičkou APLA, která v roce 2016 zanechala nakladatelské činnosti. Už vytištěné knihy dodala APLA za úplaty Paspartě a ta je nyní nabízí. Při bližším pohledu je vidět, že tyto první publikace inspirovaly a stále inspirují dnešní knihy, které vznikají již jako původní tvorba Nakladatelství Pasparta.

APLA začala s nakladatelskou činností v roce 2010 knihou *Výjimečné děti - Aspergerův syndrom* od Kateřiny Thorové. Tato kniha seznamuje čtenáře se základními projevy Aspergerova syndromu¹³ a také doporučuje, jak tyto obtíže minimalizovat k jejich

---

¹² HALADA, Jan. Encyklopedie českých nakladatelství 1949-2006. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-165-3. str. 10-11.

¹³ Jedna z PAS, která se vyznačuje podobnými příznaky jako autismus, avšak na rozdíl od autismu je u těchto osob intelekt do jisté míry zachován.

úspěšnému zvládnutí.

Rok 2011 přinesl na knižní trh dvě knihy od Nakladatelství APLA. První z nich je kniha ***Každý jsme jiný*** (v originále *Everybody is different*), napsaná a ilustrovaná anglickou autorkou Fionou Bleach v překladu Lucie Bělohávkové a Veroniky Šporclové, která je primárně pro sourozence a spolužáky dětí s poruchou autistického spektra. Samotná autorka se může chlubit dlouholetou terapeutickou praxí v Sibyl Elgar School v západním Londýně. V knize radí čtenářům, jak postupovat při jednání s těmito lidmi při různých situacích, které nastávají doma nebo ve škole. Srozumitelnost knihy dětem zajišťují mimo jiné i autorčiny ilustrace, jež jsou přizpůsobené k pochopení psaných pravidel a pouček.

Druhá kniha se jmenuje ***Školní pas pro děti s PAS*** od Kateřiny Thorové. Publikace je určena pro učitele, rodiče a pracovníky ve zdravotnictví, které poměrně obecným způsobem seznamuje s problematikou vzdělávání dětí s poruchou autistického spektra.

Třetí projekt z roku 2011 je v porovnání s celkovou tvorbou Nakladatelství APLA Praha netradiční — jedná se totiž o DVD s názvem ***Metodické video***, které připravila Romana Straussová, a které se prodává samostatně jako doplněk publikace ***Edukačně hodnotící profil dítěte s poruchou autistického spektra (do 7 let)***.

O rok později, tedy v roce 2012, pořádala APLA dvoudenní kurz s názvem ***Sexualita u lidí s mentálním postižením***. Při této příležitosti vydala doprovodnou příručku s názvem ***Vztahy, intimita a sexualita***, jež má za úkol shrnout probraná témata a zároveň obsahuje vzor Protokolu sexuality, intimity a vztahů. Tento dokument má své místo v každém zařízení, kde se pečuje o osoby s mentálním postižením či autismem, aby personál, hlavně nově příchozí, věděl, jaký postoj zařízení zaujímá k sexuálnímu životu svých klientů. Publikaci napsali speciální pedagog Hynek Jůn a klinická psycholožka Kateřina Thorová.

Kniha ***Integrace dětí s Aspergerovým syndromem a vysokofunkčním autismem do vzdělávacího procesu*** od Romana Peška třídí a shrnuje výsledky dotazníkového průzkumu, který iniciovala APLA v únoru a březnu 2012. Průzkum zaznamenával zkušenosti rodičů při integraci jejich dětí s autismem do vzdělávacího procesu.

Brožura z roku 2012 pro zaměstnance zdravotnických zařízení ***Pacient s PAS v ordinaci lékaře***, napsaná Věrou Čadilovou a Zuzanou Žampachovou, nabízí lékařům základní přehled o poruše autistického spektra a také návod, jak s těmito pacienty spolupracovat.

Za rok 2013 se povedlo realizovat pomůcku určenou hlavně dětem s poruchou autistického spektra. Jedná se o **Obrázkový slovník - Jídlo**, který má čtenářům pomoci k rozvoji pasivní slovní zásoby o potravinách, a připravily ho autorky Romana Straussová a Miroslava Hradská. Jak je už z názvu patrné, v knize jsou obrázky doprovázené psaným textem.

V roce 2016 také vyšel v kontextu ostatní tvorby žánrově netradiční počin – **S Orlíkem Prahou - Malá Strana** s podtitulem *Ilustrovaný průvodce Malou Stranou*. Kniha je určena dětem a jejich rodičům, zkrátka každému, kdo se chce dozvědět spoustu zajímavostí o historii pražské Malé Strany. Děj knihy je vyprávěn chlapcem Orlíkem a holubem Emilem, kteří pomocí příběhů učí děti historická fakta a pomocí kvízů a hádanek si posléze jejich znalosti ověří. Publikace je vhodná i pro školní kolektiv, protože zábavnou formou vzdělává z předmětů jako je dějepis či výtvarná výchova.

2.4 Ostatní nakladatelé

V této kategorii jsou knihy vydané jiným nakladatelem než Pasparta. Ta je pouze distribuuje přes své webové stránky, protože tématem i způsobem zpracování zapadají do její tvorby.

Do kategorie Ostatní patří pouze dvě položky. První z nich jsou **Procvičovací karty na celý školní rok 1**. Sada obsahuje celkem padesát karet k procvičování matematiky, českého jazyka a prvouky. Všechny jsou koncipované tak, aby s nimi mohli pracovat žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, jako jsou děti s poruchami učení, poruchou autistického spektra, ADHD¹⁴, nebo lehkým mentálním postižením. Spolu s kartami jsou součástí sady také sebehodnotící mapy, jež umožňují přiměřenou zpětnou vazbu. **Procvičovací karty pro 1. ročník** jsou součástí doplňkových materiálů pro 1. stupeň ZŠ, které v roce 2016 připravilo pro Nakladatelství Fraus autorské trio Lenka Syrová, Pavla Šípková a Alena Rakoušová.

Druhá publikace je z roku 2017 a nese název **Kluk z kostek** (v originále *A Boy Made of Blocks*) s podtitulem *Kniha o autismu, Minecraftu a rodičovství*. Tuto knihu původně vydalo nakladatelství Plus a jedná se o román napsaný anglickým autorem Keithem Stuartem. Ten přinesl čtenářům příběh o muži ve středním věku, který má rodinné problémy s manželkou, a hlavně se synem trpícím poruchou autistického spektra. K tomu si nakonec najde cestu

---

¹⁴Attention Deficit Hyperactivity Disorder, česky Porucha pozornosti s hyperaktivitou.

skrze počítačovou hru Minecraft.

Autor je původně publicista a pracuje například pro deník The Guardian, kam píše zejména texty o počítačových hrách. Sám má dva syny – oba diagnostikované autisty. *Kluk z kostek* je jeho prvotina, při jejímž psaní využil zkušenosti s výchovou svých dětí.

2.5 Pasparta o.p.s.

Samotnou tvorbu Nakladatelství Pasparta lze rozdělit již zmíněným rokem 2016. Do té doby fungovalo nakladatelství jako obecně prospěšná společnost. Tento typ právnické osoby nebyl podle slov managementu příliš vhodný k podnikání, a proto založil Martin Mařík v roce 2016 Pasparta Publishing s.r.o.

První publikací vydanou pod Nakladatelstvím Pasparta o.p.s. v roce 2013 se jmenuje *Rozvoj sociálních dovedností u dětí s autismem* a napsal ji Roman Pešek. Autor se v této knize věnuje tématu péče o děti s Aspergerovým syndromem z pohledu jejich rodičů a blízkých osob. Autor připouští, že taková situace je obrovskou zátěží, ale také může fungovat jako katalyzátor jejich osobnostního růstu. Takoví potomci mohou rodičům často odrážet rizikové a slabé části jejich vlastní osobnosti, stejně jako přístup k sobě samému a k okolí obecně. Hlavní myšlenkou knihy je, že práce rodičů se svými potomky-autisty by se neměla soustředit pouze na úvahu o tom, jak zvládnout problémové chování dítěte. Její součástí by měla být také aktivní práce se sebou samým, tedy vnitřní vědomé vyrovnávání se s problémem.

Další kniha, která vyšla v roce 2013, se snaží vysvětlit, proč se děti s poruchou autistického spektra chovají, tak jak se chovají, a která se jmenuje se *Rozvoj sociálních dovedností u dětí s autismem*. Autorky Věra Čadilová a Zuzana Žampachová v ní uvádějí řadu konkrétních postupů jakým způsobem lze provádět nácvik sociálních dovedností s dětmi ke zvládnutí rizikových situací doma a v kolektivu.

Rok 2014 byl v Nakladatelství Pasparta o.p.s. poměrně dost plodný, celkem vyšlo šest nových publikací. Některé odpovídaly do té doby standardní tvorbě, například kniha *Strukturované učení v praxi* od tria německých autorek Antje Tuckermann, Anne Häußler, Eva Lausmann nebo *Nedávejte do hrobu motýla živého*, což je soubor téměř čtyřiceti příběhů vyprávěných autisty, jejich rodiči a blízkými, doplněná fotografiemi a komentáři

odborníků. Jednotlivé příběhy potom mají za úkol zprostředkovat osobní prožitek, který aktérům pomohly zaznamenat autorky Simona Votyová a Magdalena Čáslavská.

V tomto roce se také začala rozšiřovat žánrová pestrost vydané literatury. Kniha *A proč ne?* je sepsaný rozhovor ředitelky Gymnázia Jiřího Gutha-Jarkovského Jitky Kendlíkové a studentů Jana Mazela a Adama Sládka na téma integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Formou dialogu se nám tak autoři otevírají a ukazují nejen oficiální pohled ředitelky školy, ale také ten méně formální, studentů, kteří mají na spolužáky svůj vlastní názor.

Brainman je zase název komiksu, jehož hlavní hrdina (mladý muž s Aspergerovým syndromem) prožívá nejrůznější situace a při nich čtenářům ukazuje, v čem spočívá odlišnost jeho chápání světa a odůvodňuje tak svoje chování, které může ostatním lidem přijít podivné. Komiks je určen nejen pro spolužáky dětí s poruchou autistického spektra, ale také i pro rodiče a pedagogy.

Vydané knihy začaly být vhodné i pro lidi, kteří se nezajímají jen o autismus a věci s ním spojené. Například kniha piktogramů *Klárka jde k doktorovi* ukazuje všem dětem, které se z důvodu neznalosti bojí navštívit lékaře, jak by mělo takové vyšetření vypadat. Kromě jednoduchých textů jsou k popisu určeny také fotografie, jež umožňují pracovat s knihou i dětem, které neumí číst. Kniha je navíc interaktivní díky možnosti vlepovat samolepky, které jsou její součástí.

V roce 2014 navázala Pasparta spolupráci s Josefem Schovancem, autistou, který hovoří několika světovými jazyky, a o svém problému píše knihy. Konkrétně se jedná o publikaci *O kolečko míš - můj život s autismem*. Aspergerův syndrom mu byl diagnostikován až v devatenácti letech, a do té doby si rodiče i lékaři marně lámali hlavu, co s ním je. Schovanec autenticky předvádí čtenářům, jak dokázal svoji nemoc přeměnit ve výhodu, ačkoli ho díky ní od dětství provázela nejistota a izolovanost od okolního světa. Publikace vyšla ve spolupráci s Nakladatelstvím Paseka.

V roce 2015 se knižní tvorba vyznačovala větším zaměřením na dětského čtenáře. Pro děti totiž vyšly hned tři publikace. *Tři Kuchaři vaří* od Hany Zobačové je bohatě ilustrovaná kuchařka pro děti s piktogramy.

Pohádka o Koblížkovi je pohádka Františka Bartoše upravená Hanou Zobačovou. Známy

dětský příběh vyprávěný spojením textu a piktogramů dává možnost trénovat porozumění čtených vět. Zároveň je díky tomu vhodná i pro děti s dysfázií nebo jiným handicapem.

Hana Zobačová připravila také knihu koled s piktogramy a notami *Cestou do Betléma*.

2.6 Pasparta Publishing s. r. o.

2.6.1 Rok 2016

V roce 2016 si současný ředitel Nakladatelství Pasparta Martin Mařík povšiml nedostatku literatury o poruše autistického spektra na českém knižním trhu. Nelze tvrdit, že by bylo toto téma pro většinovou společnost úplně neznámé, ovšem pořád chyběly publikace, které by se touto problematikou zabývaly do hloubky a předkládaly tak čtenářům komplexní informace. Tehdy se k tomuto tématu objevovaly jen články na webových stránkách, ty ale byly podle vedení nakladatelství „útržkovité“ a navíc bez potřebné garance odborné kontroly.

V tomto prostředí plném nepřesných informací a předsudků samovolně se šířících společností vinou špatné informovanosti, se rozhodl Martin Mařík spojit síly s organizací APLA, která se v tento rok zároveň přetransformovala v Národní ústav pro autismus (NAUTIS), a pod jeho patronátem podal žádost o grant na rozjezd malého nakladatelství.

Šlo o vcelku logický krok, protože NAUTIS (do té doby pod názvem APLA) měl s vydáváním tohoto typu literatury určité zkušenosti a zároveň je to největší organizace se specializací na péči o osoby s poruchou autistického spektra v České republice.¹⁵

Národní ústav pro autismus předává své zkušenosti spolupracujícím organizacím po celé zemi s cílem zkvalitnit služby pro tyto osoby a jejich blízké. *„Vzhledem k aktivitám vyvíjeným osvětovou činností směrem k odborné i laické veřejnosti, našim zákonodárcům i státní správě, je Národní ústav pro autismus považován za leadera systémových změn v oblasti péče o osoby s autismem v České republice.“*¹⁶

Rok 2016 s sebou přinesl také změnu právního statutu nakladatelství z veřejně prospěšné

---

¹⁵ Národní ústav pro autismus, z.ú. [online]. NAUTIS. ©2019 [cit. 28.3.2019]. Dostupné z: <https://nautis.cz/cz/o-nas>

¹⁶ Národní ústav pro autismus, z.ú. [online]. NAUTIS. ©2019 [cit. 28.3.2019]. Dostupné z: <https://nautis.cz/cz/o-nas>

společnosti na společnost s ručením omezením, jež se hodí lépe k nakladatelskému podnikání. Současné vedení v čele s Martinem Maříkem založilo 1. ledna 2016 Pasparta Publishing s. r. o., a tím pádem na sebe Pasparta definitivně „převzala“ vydávání knih a ostatních materiálů.

Nový tým se pustil do práce a hned první rok stihl zrealizovat 14 publikací, tedy více, než se vydalo v každém jednotlivém roce předtím. Literatura do jisté míry navazuje na produkci Pasparty z roku 2015, jen s tím rozdílem, že v každé kategorii, kromě Beletrie, vzrostl počet vydaných knih.

Knihy pro děti reprezentuje celkem pět titulů. *Pohádka o Smolíčkovi* a *O dvanácti měsíčkách* jsou známé pohádkové příběhy, které upravila Hana Zobačová a doplnila piktogramy k lepšímu pochopení děje. Kniha *Čertice Dorka* od Kláry Smolíkové zase rozvíjí jazykovou vybavenost dětských čtenářů tím, že prostřednictvím pohádkového příběhu představuje známá rčení a ustálená spojení, jež mohou mít v očích dětí jiný význam, než mluvčí zamýšlel. Ivoně Březinové vydala Pasparta knihu *Řvi potichu, brácho*, jejíž děj se točí kolem života chlapce s poruchou autistického spektra. Kniha *Petr a jeho příběhy* od Věry Čadilové a Zuzany Žampachové ukazuje prostřednictvím několika modelových příběhů, jak se zachovat, a jak vyřešit nepříjemné situace, do kterých se dítě může v kolektivu dostat.

Tento rok se také jednoznačně potvrdila důležitost kategorie Odborné literatury, jako hlavního a největšího segmentu vydávaných knih. Zastoupena potom byla sedmi knihami.

Knihy *Jak pomoci svému dítěti s vadou řeči* od Evy Kolesové a *Jak se žije s ADHD* od Markéty Závěrkové jsou určeny hlavně rodičům. První kniha obsahuje projevy vad řeči a praktické rady, jak s dítětem mluvu procvičovat. Kniha od Markéty Závěrkové popisuje s určitou nadsázkou každodenní situace s dětmi s ADHD. Dílo popisuje tyto situace ze tří pohledů – matky, terapeutky a dítěte s ADHD.

Ostatní knihy v této kategorii jsou na prvním místě určeny speciálním pedagogům a ostatním lidem, kteří s autisty pracují. Jsou to knihy jako *Vademecum asistenta pedagoga* od Jitky Kendíkové. Ta popisuje náplň práce takového asistenta, jak by měl spolupracovat s vyučujícími, ředitelem školy apod. Příručka *Jak zvládnout problémy dětí se školou* od Jitky Kendíkové a Miroslava Vosmika, která odpovídá na otázky spojené s touto problematikou, dále *Tvorba individuálních vzdělávacích programů* od Věry Čadilové a

Zuzany Žampachové, která radí, jak tyto individuální vzdělávací programy zpracovávat. Kniha *Prevence a účinné řešení šikany* od Lenky a Julia Bittmanových a *Mart'an na hřišti* od anglické autorky Clare Sainsburyové radí, jak porozumět žákům a jak řešit problematiku šikany žáků s Aspergerovým syndromem.

Literatura o psychologii je určena stejnou měrou odborníkům i laické veřejnosti, zkrátka všem, kdo se touží dozvědět o problémech, jež se přímo netýkají autismu. V této kategorii můžeme najít knihu *Dospívání, rodičovství a (homo)sexualita* od Zdeňka Slobody. Autor v ní přibližuje problematiku oblasti související s homosexualitou, jako je uvědomění si své sexuální orientace v dětství a dospívání, coming-out, navazování partnerských vztahů, nebo třeba rodičovství párů stejného pohlaví.

Kniha *Syndrom vyhoření - Jak se prací a pomáháním druhým nezničit* odpovídá na otázku co je pouhá únava, a co je už skutečně syndrom vyhoření – tedy problém, který hrozí lidem starajícím se o své nemocné příbuzné. Autoři Roman Pešek a Ján Praško v ní dávají čtenářům praktické rady, jak tomuto stavu předejít, případně jak syndrom vyhoření zvrátit a znovu se „restartovat“ do normálního života.

Beletrie byla v roce 2016 zastoupena pouze jednou publikací – bestsellerem *A proto skáču* popisujícím svět třináctiletého chlapce s autismem, který napsal podle vlastních zkušeností japonský autor Naoki Higashida. Unikátní metodou ukazování znaků na abecední tabulce v ní popsal svůj vnitřní svět a odpověděl na často kladené otázky, například proč se učí jízdní řády nazpaměť nebo co ho nutí být neustále v pohybu.

2.6.2 Rok 2017

Za rok 2017 se v Paspertě vydalo čtrnáct titulů, tedy stejně jako v roce minulém. Nejvíce zastoupenou kategorií jsou knihy pro děti. Šestici knižních počinů otevírají *Obrázkovník pro nácvik správného chování - Bezpečnost* a *Obrázkovník pro nácvik správného chování - Etiketa* od Hany Zobačové. Obrázkovnice navazují na obrázkový slovník, který připravilo Nakladatelství APLA Praha již v roce 2013 a jsou vhodné jak pro zdravé děti, tak pro děti s určitým hendikepem. Pomocí obrázků se v nich ukazuje, jak má vypadat správné chování při nebezpečných situacích a společenských událostech.

Vydávání pohádek má v Paspartě tradici již od prvopočátků jejího vzniku, a ani tento rok nebyl výjimkou. Autorka Hana Zobačová se rozhodla s velkou pomocí obrázků převyprávět známý příběh v knize *Pohádka o Otesánkovi*.

Řeklo jaro létu je pro změnu soubor básniček, písniček a říkadel, rozdělený do dvou částí. První část se podobá klasickému zpěvníku či knize básniček s textem a ilustracemi, druhá má potom podobu pracovních listů, které umožňují pracovat s první polovinou.

Dětskou literaturu také zastupuje edice *Má to háček*, jež vznikla ve spolupráci s Albatros Media. V této edici vyšla kniha *Lukáš a profesor Neptun*. Autorka, dětská psychologka Petra Štarková, v ní popisuje, jak se devítiletý Lukáš dokáže vyrovnat s nástrahami školního dne, tentokrát poprvé bez asistentky. Příběh je zvolený tak, aby pomohl dětem s autismem nebo jiným hendikepem zvládnout náročné situace. Další kniha z edice *Má to háček* je *Ťapka, kočka stěhovavá* od Ivony Březinové. V knize se popisuje téma střídavé péče a způsoby, jak se s ní mohou děti vyrovnávat.

Druhá nejpočetnější kategorie za rok 2017 byla Odborná literatura určená zejména učitelům a lidem pracujícím s autisty. Šlo o knihy *Jak podpořit dítě s problémovým chováním ve škole* od Jany Divoké a kolektivu, která prostřednictvím devíti příběhů z pohledu dětí, rodičů a učitelů nastiňuje, jak mohou jednotlivé problémy s chováním dítěte ovlivnit jeho život. Dále *Specifika smyslového vnímání u autismu a Aspergerova syndromu* od Olgy Bogdashiny, věnující se rozdílům ve smyslovém vnímání právě u osob s autismem a Aspergerovým syndromem. Publikace *Asistent pedagoga a dítě se zrakovým postižením* od Jany Jankové a Dagmar Moravcové popisující metody a postupy při vzdělávání dětí se zrakovým postižením a roli asistenta pedagoga. Poslední knihou je *Podpora začlenění žáka s PAS do třídního kolektivu* s podtitulem *Prevence šikany prostřednictvím besed se spolužáky, rodiči a pedagogy* od Lenky a Júlia Bittmanových odpovídající na otázky spojené s tímto tématem, například jak předcházet šikaně, kdy a jak uvědomit rodiče ostatních žáků aj.

Počet vydané beletrie a stejně tak i psychologie se v roce 2017 nezměnil, u obou kategorií to byly dva výtisky. I v tomto roce pokračovala spolupráce s Josefem Schovancem, kterému vyšla kniha *Vítejte v Autistánu*, ve které se opět pokouší formou kratších textů zavést čtenáře do svého světa. Schovanec v knize píše o svých cestách a nevšedních situacích, které jako autista s doktorátem z filosofie zažil, ovšem s humorem, nadhledem a svým typickým

optimismem, který předvedl již ve své předchozí knize.

Tematicky podobná kniha, jen v tomto případě z opačného úhlu pohledu, je i *Autismus a Chardonnay* od Martina Selnera. Autor, toho času pracující jako asistent ve stacionáři se zaměřením na osoby s PAS, v ní přibližuje svět autistických dětí, který začal popisovat již na svém stejnojmenném blogu. Za ten byl dokonce v roce 2017 nominován na *Magnesii Literu*.

Z kategorie literatury o psychologii je kniha *Jak se blázní v době blahobytu* od psychoterapeuta Romana Peška. Publikace je souborem úvah, příběhů, fejetonů a sebereflexí nad autorovou prací, stavem soudobé společnosti a také o tom, jak se lečí psychická onemocnění. Je určena laické veřejnosti, stejně jako pro osoby pracující v pomáhajících profesích.

V knize *Poruchy příjmu potravy* autorky Lenka Procházková a Jana Sladká Ševčíková zasvěcují čtenáře do problematiky poruch příjmů potravy jako je například anorexie nebo bulimie. Text je proložen příběhy lidí, kteří si tímto onemocněním skutečně prošli.

2.6.3 Rok 2018

V roce 2018 Pasparta zvládla navýšit počet vydaných knih oproti předchozím rokům a vydala celkem 17 publikací. Nejobsáhlejší byla kategorie určená dětem, kde vyšlo celkem šest položek. I v tomto roce pokračovala edice *Má to háček* vydávaná s nakladatelstvím Albatros. V této poměrně úspěšné edici vyšly dvě knihy *Ňouma z áčka* od Ivony Březinové a *Můj brácha Tornádo* od Petry Štarkové. Obě knihy vyprávějí dětským čtenářům příběh jejich vrstevníků, kteří jsou díky svému zdravotnímu stavu ve škole považováni za outsidersy, ale zápletka postupně odhaluje jejich výjimečnost v jiných oborech.

Pro předškolní děti jsou určeny pracovní listy *Od zápisu do lavice* od Ivy Vlkové. Listy slouží k procvičování základních činností nutných k úspěšnému zvládnutí školní docházky v první a druhé třídě základní školy a zároveň také jako prevence poruch učení, kterou může práce s nimi odhalit. Děti si v nich zábavnou formou mohou rozvíjet své percepční a kognitivní dovednosti, paměť, předmatematické představy, nebo třeba orientaci v ději. Na podobném principu jsou založeny i pracovní listy *Vstupte do literárního doupěte* od Kláry Smolíkové a Jiřího Walkera Procházky. Tyto pracovní listy jsou určeny žákům druhého

stupně základní školy a mají za úkol zábavnou formou naučit děti práci s textem a literaturou. Na předškolní děti cílí také **Obrázkovník pro nácvik správného chování** od Hany Zobačové a **Obrázkové karty pro porozumění emocím a rozvoj sociálních dovedností**. První z nich je další ze série obrázkovníků, ve kterých autorka využívá obrázky k nácviku správného chování v modelových situacích, a druhý zase sada třiceti kartiček, kde jsou zobrazeny každodenní situace, při kterých mají děti za úkol pojmenovávat emoce s nimi související.

Další kategorií byla tento rok Psychologie se čtyřmi publikacemi. Autorovi Romanu Peškovi v ní vyšly dvě knihy **Sám sobě psychoterapeutem** a **Jak se zbavit závislosti na alkoholu**. Obě nabízejí pohledem kognitivně behaviorální terapie rady, jak zvládat své psychické problémy na základě výpovědí autorových klientů, se kterými se setkal díky svojí psychologické praxi. Obě publikace jsou psané srozumitelným jazykem, který zaručuje jejich využitelnost pro všechny čtenáře, i pro ty bez patřičného vzdělání v oboru. Knihou **ADHD v dospívání a dospělosti** navázala Markéta Závěrková na svou předchozí knihu **Jak se žije s ADHD** a shrnuje v ní aktuální poznatky, které nasbírala během své terapeutické praxe. Příručka **Obsedantně kompulzivní porucha u dětí a dospívajících** od Lucie Strachové Jirků se snaží rozšířit povědomí o závažnosti této poruchy u dětí a mladých lidí.

V kategorii Odborné literatury za rok 2018 vyšly čtyři knihy. Kniha **Rok I.** od Jitky Kendíkové pojednává o změnách v legislativě, konkrétně ve školském zákoně, které proběhly 1. 9. 2016. Autorka popisuje, jakým konkrétním způsobem se tyto změny dotkly žáků se zvláštními vzdělávacími potřebami a do této kategorie nezapadají zdaleka jen děti s postižením či nějakou poruchou. S tímto tématem souvisí i další kniha **Speciálněpedagogické minimum** od Lenky Bittmannové a kolektivu. Kniha popisuje, jakým způsobem má učitel postupovat, když mu do třídy přijde žák se speciálními vzdělávacími potřebami. Publikace obsahuje osvědčené rady z praxe, stejně jako konkrétní příklady, čeho se v takové situaci vyvarovat. Do kategorie odborné literatury patří kniha **Autismus od A do Z** od Veroniky Šporclové, ve které se čtenáři mohou dozvědět nejzákladnější informace, které poskytnou ucelený pohled na danou problematiku. Autorská dvojice Lenka a Julius Bittmanovi vydala v roce 2018 knihu **A na mě nemá nikdo čas**. Ačkoli to z názvu nemusí být patrné, publikace je určena spíše pro rodiče, kterým radí, jakým způsobem přistupovat k výchově svých dětí, z nichž jedno trpí autismem.

Z kategorie Beletrie byly potom realizovány dvě knihy zahraničních autorů. První se jmenuje **Císař jsem já** od Francouze Hugo Hariota. Publikace vypráví příběh malého

autistického chlapce, který se nejdříve ve škole stydí za svoji jinakost, ale potom se rozhodne něco udělat se svým životem a postavit se svým problémům čelem. Příběh má poměrně silné autobiografické prvky. Druhou je *Sedmkrát upadnout, osmkrát vstát* od japonského autora Naoki Higashidy. Publikace funguje jako zpověď autistického chlapce, protože ji autor napsal ve věku pouhých třinácti let, a popisuje v ní každodenní zážitky ve škole, s vrstevníky, rodinné vazby a také obtíže s komunikací.

2.6.4 Rok 2019

Za poslední půl rok vydala Pasparta dalších několik publikací. V kategorii Pro děti je první knihou *Řád sladkého sněhuláka* od Ivony Březinové z edice *Má to háček*. Děj pojednává o Přemkovi z páté třídy, který se chce stát karatistou a kterému život zkomplikuje diagnóza cukrovky. Další v pořadí je dílo *Jak se cítím* od Holde Kreulové. Tato kniha provádí děti hravým způsobem světem emocí. Dále tento rok vyšla publikace *Jak na to – OBLÉKÁNÍ* od Hany Zobačové, která je pomůckou napomáhající dětem s PAS ke správnému nácviku a osvojení dovedností a motorických schopností týkajících se oblékání. V neposlední řadě vyšla tento rok i publikace *Dost dobře nenormální* s podtitulem *Můj báječný život s autismem a ADHD* od německé novinářky Denise Linkeové. Té byl diagnostikován Aspergerův syndrom, a proto se rozhodla sepsat knihu, která popisuje její život se zesíleným smyslovým vnímáním a jak složité je navazování a udržování interpersonálních vztahů.

Kromě knih vyšel tento rok i pracovní sešit. Tím je *Sluchové vnímání* z edice *Od zápisu do lavice* od Ivany Vlkové. Jedná se o soubor pracovních listů pro rozvoj sluchového vnímání pro děti předškolního věku. Úkoly mají procvičit například trénink sluchové paměti, hláskování slov, posloupnosti písmen ve slovech a jiné dovednosti. Mimo jiné vyšly i nové soubory *Obrázkových karet*. Těmi jsou *Obrázkové karty* s názvem *Denní režim ve školce* a *Denní režim ve škole*, které mají dítěti pomoci se přes den orientovat ve školce nebo ve škole (kdy je přestávka, kdy se jde na oběd apod.). Třetím souborem jsou *Obrázkové karty* se jménem *Denní režim doma*, které mají podpořit samostatnost dítěte v domácím prostředí.

V sekci *Odborná literatura* vyšla publikace *Pomoc traumatizovanému dítěti* od certifikovaného klinického psychologa George Sachse. Kniha je souhrn pracovních listů, které jsou vhodné pro práci s dětmi, které prožily nějaké trauma.

V tomto roce Nakladatelství Pasparta vydá ještě několik publikací. V červenci vychází dvě – kniha *Spolupráce s rodinou a komunitou* v programu *Začít spolu* od Jany Poche Kargerové a kolektivu. Tato kniha představuje nové přístupy spolupráce učitelů s rodiči dětí s PAS. Druhou plánovanou publikací je *Metodik prevence a jeho role na základní škole* od Miroslava Procházky. Procházka zde popisuje, jak může vypadat třídní kolektiv a odpovídá na otázky s ním spojené, například jak se vypořádat se změnami v kolektivu či jaká je vůbec role takového metodika prevence.

V tisku jsou momentálně i první dva díly *Vizuomotorických listů* od autorky Ivany Vlkové. První díl s názvem *Ruka - Oko* má za úkol pomoci předškolním dětem rozvíjet zrakové vnímání a nacvičit spolupráci ruky a oka. Děti mají za úkol manipulovat s různými předměty, jako jsou například kamínky, gumičky, kartičky, párátko a jiné. Pokud jsou úspěšné v plnění těchto úkolů, mohou přejít k druhému dílu s názvem *Tužka – oko*. Prostřednictvím tohoto dílu si mají děti osvojit správné držení tužky a manipulaci s ní. Listy obsahují úkoly spojené s dokreslováním obrázků podle předlohy, spojování teček do obrazců aj.

2.6.5 Budoucnost

Vedení Nakladatelství Pasparta nemá v nejbližší budoucnosti v plánu extrémní expanzi na poli nových žánrů nebo objemu produkce. Současné postavení podniku je pečlivě budované a bohatě překonalo původní plány zakladatelů. Počet zaměstnanců je nastaven právě k pokrytí objemu zadané práce a pokud by přišli plány na drastické zvýšení produkce, muselo by vedení nakladatelství přijmout nové zaměstnance.

Průzkum trhu ukázal, že velký potenciál se skrývá v rozšíření kategorie **Odborné literatury** konkrétně v publikacích o speciální pedagogice. Tato kategorie bude tedy pravděpodobně v budoucnu růst. Rozšiřovat by se měla také kategorie **Pro děti**, protože nakladatelství má v plánu vyrábět více pomůcek pro výuku. Pasparta se tedy bude ubírat cestou celkového zkvalitňování svých publikací při stejném (nebo podobném) množství. Také bude rozšiřovat dílčí části své stávající produkce, která na trhu chybí, a tím pádem nabízí příslib oslovení zákazníků.

3. Analýza nakladatelství

Úspěch Nakladatelství Pasparta je nepochybně výsledkem jejich úzkého zaměření na literaturu pojednávající o poruše autistického spektra. Nakladatel musí mít pokaždé jasné vědomí o svém zaměření, musí se profilovat na určitou oblast knižní produkce.¹⁷ Ve své podstatě je Pasparta podobně zaměřená, jako jsou například Nakladatelství Grada nebo Zdravotnické nakladatelství Galén, která vydávají medicínskou literaturu, ovšem tematicky nejsou tolik vyhraněná. Z tohoto důvodu si nekonkurují, takže má Pasparta jako velmi malý subjekt na trhu šanci se uživit.

Náklady Pasparty se pohybují v rozmezí od 1 500 do 5 000 výtisků a průměrně se každé publikace prodá 1 200. Nejprodávanější knihy za celou dobu její existence *Řvi potichu, brácho* se prodalo kolem 7 000 výtisků. Za rok 2018 byly nejprodávanějšími publikacemi *Vademecum asistenta pedagoga* a *Autismus od A do Z*.¹⁸

Paspartě se v současné době daří svojí produkcí pokrýt všechny závazky a jediný projekt, na který dostala dotaci z Evropské unie, byly série obrázkových karet.

Na téma autismus vycházejí v poslední době publikace i u ostatních nakladatelství. Některá jsou dokonce vydávána ve spolupráci s Paspartou. Například kniha *A proto skáču* z roku 2016 a *Autismus a Chardonnay* z roku 2017 byly vydány s Nakladatelstvím Paseka.

Obecně lze říct, že počet literatury s tímto zaměřením roste rok od roku a svůj podíl na tom má právě Pasparta, díky popularizaci tématu. Nikdo jiný na českém trhu nevydává tolik literatury o autismu co do kvantity, i širě žánrové pestrosti.

Největším konkurentem je pro Paspartu jednoznačně Nakladatelství Portál, které se ve své edici pedagogické literatury AUTISMUS-PAS zaobírá stejnou problematikou jako Pasparta. Portál nabízí poměrně širokou paletu knih o autismu pro rodiče, pro učitele a vychovatele a také pohádky pro děti.

Pasparta také spolupracuje s největším učebnicovým nakladatelstvím v České republice Fraus. Tato spolupráce se vztahuje na tvorbu učebnic, ale také na to, že Pasparta měla svůj stánek na konferenci pořádané Nakladatelstvím Fraus na jaře 2019. Díky tomu má Pasparta

---

¹⁷ HALADA, Jan. Člověk a kniha: Úvod do nakladatelské specializace. Praha: Karolinum, 1993. str. 55.

¹⁸ V červnu 2019 byly nejprodávanější položkou produkce *Obrázkové karty pro porozumění emocím a rozvoj sociálních dovedností*. Druhého dotisku se do té doby stihlo prodat kolem 2 500 kusů.

přístup k potenciálním kupcům, což je nesmírně důležité i z hlediska povědomí zákazníků o firmě.

Nakladatelství se snaží svoje produkty upravit tak, aby byly pro tuto cílovou skupinu lákavější. S některými učebnicemi například nabízí pracovní listy, které učitelům usnadňují práci v hodině.

3.1 Sociální podnik

Nakladatelství Pasparta vzniklo zároveň jako platforma, která bude zaměstnávat autisty. Situace se nezměnila ani v roce 2016, kdy nakladatelství přešlo pod vedení Martina Maříka. S tím souvisí počítačové kurzy, které vedla část managementu kolem roku 2016, kde se autisté učili pracovat v grafických programech jako Adobe InDesign nebo Photoshop.

Tyto kurzy zaštitila německá firma SAP a nejlepší absolventi byli osloveni s nabídkou spolupráce, což někteří z nich skutečně přijali, a tím celá spolupráce začala.

V roce 2018 začalo vedení nakladatelství realizovat projekt Sociální podnik Pasparta – nová místa pro lidi s autismem. Tento projekt pomohl zvýšit počet zaměstnanců s poruchou autistického spektra.

3.2 Autisté jako zaměstnanci

Podle Ministerstva práce a sociálních věcí ČR je v naší zemi prevalence osob s poruchou autistického spektra jedno až dvě procenta, v České republice tedy žije 100 000 až 200 000 lidí trpících lehčí či těžší formou autismu.¹⁹ Dle údajů shromážděných Národním ústavem pro autismus projevuje 85 % z nich touhu pracovat, ale jen 50 % z nich skutečně pracuje.²⁰

Problém popsal také spisovatel s Aspergerovým syndromem Josef Schovanec, který spolupracoval s nakladatelstvím Pasparta na několika projektech: *„Jen konstatuji, že téměř sto procent mých přátel s autismem zaměstnání nemá, přestože mnozí mají ohromné*

---

¹⁹ Národní soustava povolání. [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí ©2017 [cit. 28. 3. 2019]. Dostupné z: <https://nsp.cz/aktuality/clovek-s-autismem-ve-vasi-firme>

²⁰ Tamtéž.

schopnosti, většina i kvalifikaci. Prostě nemohu pochopit, že osoba, která napsala 11 tisíc vědeckých článků o koních nemá zaměstnání.“²¹

V současné době se již pomalu mění terminologie související s nemocemi a vadami, která byla v minulosti používána i k označení lidí s poruchou autistického spektra. Na tyto osoby již nemusí být nazíráno jako na postižené nebo hendikepované v souvislosti s autismem. Pokud ovšem budeme hovořit v kontextu pracovního procesu, slovo „hendikep“ se zdá být opravdu tím nejlepším možným ke správnému vystižení dané problematiky.

Nakladatelství je mimo jiné i subjektem ekonomickým, a jako takovým u něj v rámci pracovněprávních vztahů platí v základu stejná pravidla jako v kterékoli jiné firmě nebo podniku. Jak tedy proběhla realizace jednoho z hlavních cílů nakladatelství Pasparta ohledně zaměstnávání autistů? V březnu 2019 pracovalo v nakladatelství deset zaměstnanců a sedm z nich by se dalo zařadit do této kategorie.

Autista-zaměstnanec je svým založením a přístupem k práci velmi specifický člověk. *„Dostat některé přes den do práce je úplně nemožné. Pokud bych to měla trochu přiblížit, tak je třeba schopen napsat velmi dlouhou zprávu proč nemůže ten den přijít a odůvodňuje to tak, že na obloze přelétlo letadlo a on z toho má stres. Ale potom je třeba schopen pracovat v noci,“²²* popisuje jedna z vedoucích.

Tito lidé nedokážou fungovat na základě klasických pravidel obecně platných pro většinu. Pro vedení bylo nejdůležitější vymyslet, jak každému jednotlivci zorganizovat pracovní dobu, tak, aby ji byl schopen dodržovat, a zároveň aby bylo pro nakladatelství prakticky možné a ekonomicky udržitelné je zaměstnávat.

„V praxi to funguje tak, že my třeba víme, kdo je schopen pravidelně dojíždět do práce a nemá s tím problém, ale musí pokaždé skončit ve čtyři hodiny. Jakmile se třeba objedná kurýrní služba a opozdí se, tak ten zaměstnanec tam prostě není, jde domů a nezajímá ho to. Není to úplně jednoduchá práce, ale je pravda, že jsme si naše zaměstnance poměrně proškolili a existuje možnost dělat část práce z domova.“²³

---

²¹ Interview ČT 24 [televizní magazín] ČT 30. 6. 2017 18:00. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10095426857-interview-ct24/217411058040630-vedecke-interview>

²² Interview s šéfkou grafického studia Nakladatelství Pasparta. Praha 14. 3. 2019.

²³ Interview s šéfkou grafického studia Nakladatelství Pasparta. Praha 14. 3. 2019.

Autisté tedy v Paspartě pracují na několika rozdílných pozicích. Ve skladě, v grafickém studiu, a také dělají administrativní úkony. Nepodílí se na směřování nakladatelství, ani nerozhodují například o tom, na jakou literaturu se bude Pasparta soustředit, nebo jak budou knihy vypadat.

3.3 Právní podmínky

Toto spojení přináší profit oběma stranám nejen tím, že umožňuje začlenění osob s problematickou poruchou, ale také samotnému nakladatelství. Většina pracovníků má totiž invalidní důchod, a díky tomu spadají do institutu chráněného pracovního místa, což při splnění podmínek přináší výhody i právnické osobě, která je zaměstnává. Pokud tedy autisté v zaměstnání vydrží alespoň po dobu tří let, má zaměstnavatel nárok dostat od Úřadu práce České republiky příspěvek.

Ten může činit na zřízení takového místa maximálně osminásobek a pro osobu s těžším zdravotním postižením maximálně dvanáctinásobek průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí předchozího kalendářního roku.²⁴ Zákon umožňuje také příspěvek na uhrazení provozních nákladů v roční výši maximálně 48 000 Kč.²⁵

Pokud je na již vytvořeném chráněném pracovním místě mezi zaměstnanci více než 50 % osob se zdravotním postižením, vzniká tzv. chráněný trh práce. Zaměstnavatel na tomto trhu má nárok na příspěvek v měsíční výši 75 % skutečně vynaložených prostředků na mzdy a platy, včetně odvodů pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na veřejné zdravotní pojištění, nejvýše však 8 800 Kč.²⁶

---

²⁴ Zákon č. 435 ze dne 13. 5. 2004, o zaměstnanosti. In: Sbíрка zákonů, Česká republika. 2004, část 3. zaměstnávání osob se zdravotním postižením, § 75, 2. odstavec. ISSN 1211-1244.

²⁵ Zákon č. 435 ze dne 13. 5. 2004, o zaměstnanosti. In: Sbíрка zákonů, Česká republika. 2004, část 3. zaměstnávání osob se zdravotním postižením, § 76, 2. odstavec. ISSN 1211-1244.

²⁶ Zákon č. 435 ze dne 13. 5. 2004, o zaměstnanosti. In: Sbíрка zákonů, Česká republika. 2004, část 3. zaměstnávání osob se zdravotním postižením, § 78a, 2. odstavec. ISSN 1211-1244.

3.4 Proces tvorby

Proces tvorby je v Nakladatelství Pasparta dvojí. První zahrnuje výběr z bohaté zahraniční produkce a zakoupení práv na knihu, která se pouze přeloží a vydá pod hlavičkou nakladatelství.

Tento způsob samozřejmě předpokládá dostatek financí, protože dovolit si nakupovat práva na zahraniční úspěšné knihy nedokáže každé nakladatelství, obzvláště ta malá ne. Práva na tyto knihy se vybírají na knižních veletrzích či akcích spojených s knižní kulturou. Vybráním tohoto způsobu nakladatel volí tu méně riskantní cestu, protože publikace už na trhu funguje, někteří čtenáři o ní vědí a někteří dokonce čekají na její vydání.

Druhý způsob počítá s vybudovaným okruhem autorů, kteří se už poměrně dobře orientují v tématech, o kterých píšou, a kteří mají určitý profesní kredit k psaní tohoto typu literatury. Většinou se jedná o psychology, učitele, speciální pedagogy či jejich asistenty, s osobní zkušeností a praktickým vhladem do práce s autisty. Tito autoři jsou potom osloveni s nabídkou spolupráce, po které následuje dialog o podobě knihy a její realizace. Témata, se kterými jsou potenciální autoři osloveni, velmi záleží na průzkumu trhu. Vedení nakladatelství zjišťuje, jaká témata chybí, jaká zajímají čtenáře a v této návaznosti se pokouší vyjednat spolupráci.

Potenciální knihy musí samozřejmě zapadat do žánrové koncepce nakladatelství, – tedy musí určitým způsobem pojednávat o poruše autistického spektra, případně jinému tématu z oboru psychologie jako je například porucha učení. Pokud s tématem autor souhlasí, nic nestojí v cestě dalším krokům vedoucím k zhotovení publikace jako je kontrola, zpracování rukopisu, jeho zalomení a vytisknutí.

Při výčtu jednotlivých položek produkce je patrné, že okruh autorů v nakladatelství není příliš velký, za to je poměrně rozmanitý. Ze zahraničních autorů sem patří Japonec Naoki Higashida, Němka Denise Linkeová, Francouz Hugo Horiot, nebo česko-francouzský autor Josef Schovanec. Tato skupina píše většinou beletrii, ačkoli existují výjimky jako například rakouský psycholog George Sachs, který v Paspartě publikoval knihu *Pomoc traumatizovanému dítěti* (Psychologie).

Češi tvoří autorskou základnu Pasparty a podílejí se na všech publikovaných kategoriích. Někteří s Paspartou navázali jednorázovou spolupráci, ale někteří pod ní publikují

pravidelně. Pasparta dlouhodobě spolupracuje se jmény jako Roman Pešek (Psychologie), Hana Zobačová (Pro děti), Kateřina Thorová (Odborná lit. o autismu), Lenka a Július Bittmannovi (Odborná lit. o autismu), Věra Čadilová a Zuzana Žampachová (Pro děti, Odborná lit. o autismu), Ivana Vlková (Pro děti) nebo Jitka Kendíková (Odborná lit. o autismu). Některé knihy, jako například *Klárka jde k paní doktorce*, vnikly pouze v rámci redakce, a jako autor je uvedena Pasparta.

Základní priorita Pasparty je oslovení široké veřejnosti, a proto, i přes velké procento odborné literatury, je grafická úprava knih koncipovaná jako běžná beletrie. Hlavní a největší zájem je kladen na to, aby byly publikace dobře srozumitelné, a tomu se podřizuje velikost písma, styl psaní atd.

Existují samozřejmě drobné rozdíly mezi jednotlivými žánry napříč produkcí, například v používání ilustrací. Knihy určené pro děti jsou v některých případech na ilustracích dokonce postaveny.

Nakladatelství Pasparta se odlišuje od ostatních vydavatelství s podobnou knižní produkcí svým specifickým finálním procesem tvorby. Kvůli snaze o co nejpřesnější formulace a celkové vyznění knih, čte je pokaždé jeden z autistů-zaměstnanců, který okamžitě podává zpětnou vazbu z nejlepší možné pozice, tedy člověka s osobní zkušeností daného jevu.

Jako takový je schopen opravit tvrzení autorů, která jsou zavádějící, či u kterých má pochybnosti o jejich faktické pravdivosti, což je další výhoda zaměstnávání těchto lidí. Autisté jsou tedy v Paspartě prvotními čtenáři a jsou pokaždé zahrnuti do diskuse o finální podobě knih.

3.5 Motivace

Nakladatelství Pasparta je sociální podnik, a proto na něj jednoznačně nelze nahlížet jako na většinu běžných nakladatelských firem. Motivací běžných firem a jejich hlavní a prvotní cíl je vždy jasný – jde o získání peněz.

Pokud se ovšem chceme dostat hlouběji pod povrch věcí, je na tomto místě potřeba poznamenat, že v případě některých firem to nemusí být (a také není) motivace jediná. V České republice samozřejmě existuje většina nakladatelství orientovaných primárně na zisk. Vynořila se téměř ihned po roce 1989 a jsou spojena s masivním útokem soukromých

nakladatelů na nově vzniklý trh.²⁷ Největší problém je pro takové firmy, jak se na trhu vůbec udržet, protože jejich vznik bývá zpravidla podmíněn příčinami, které většinou nejsou trvalé jako například náhlý zájem čtenářů o některá témata.

Lze s jistotou tvrdit, že Nakladatelství Pasparta se vzhledem ke své činnosti hlásí ke dvěma osobnostem českého nakladatelského světa Jana Otty a Jana Laichtera. Pokud se podíváme do historie, tak kromě pragmatického pohledu na podnikání ve své době zdůrazňovali především jeho kulturní a osvětový (vzdělávací) rozměr.

Pokud se budeme ptát po tom, co již šest let motivuje nakladatelství Pasparta k soustavnému vyvíjení činnosti, která se svou podstatou snad příliš neliší od klasické práce nakladatele, ovšem způsob, jakým je prováděna, rozhodně jako klasický označit nelze, tak práce nakladatelství byla už od počátku motivována dvěma faktory.

Za prvé určitou snahou o altruismus či poskytnutí pomoci, a za druhé samozřejmě snahou realizovat podnikatelský záměr a uživit se. V průsečíku těchto dvou pomyslných přímek se nachází skutečný důvod, proč celý projekt vznikl a co jej stále drží v chodu.

„Objevili jsme díru na trhu a rozhodli jsme se toho využít. Řekla bych, že to je tak půl na půl, protože bychom to zase dlouho dělat nevydrželi, pokud by nám šlo čistě jen o provizi nebo o zisk. Nakonec z toho mají prospěch všichni, jak my jako firma, tak autisté-zaměstnanci a naši čtenáři“,²⁸ vysvětluje vedení Pasparty.

3.6 Ocenění

Být oceněn za svoji práci je jistě také určitá forma motivace a může hrát důležitou roli v potvrzení smysluplnosti vlastní činnosti a profesního směřování. Ocenění také může znamenat zpětnou vazbu či určitý signál odborné veřejnosti, jak si nakladatelství stojí při plnění proklamovaných cílů ohledně kvality produkovaných materiálů. Také Paspartě se povedlo některá taková ocenění získat.

Chronologicky první ocenění je z roku 2017 a jmenuje se **Zlatá stuha**. Má více než pětadvacetiletou tradici a je jako jediná v České republice každoročně udělována tvůrcům

---

²⁷ HALADA, Jan. Encyklopedie českých nakladatelství 1949-2006. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-165-3. str. 16

²⁸ Interview s šéfkou grafického studia Nakladatelství Pasparta. Praha 14. 3. 2019.

nejlepších knih pro děti a mládež vydaných v českém jazyce. Porota měla na výběr z celkem 37 nominovaných a rozhodla, že nejlepší nakladatelský počín si zaslouží právě Pasparta za svoje bohatě ilustrované knížky s piktogramy pro děti.

Do této kategorie spadají pohádky od Karla Jaromíra Erbena připravené Hanou Zobačovou a ilustrované kolektivem autorů Radka Stará, Tereza Lukešová a Jana Boháčková. ***Pohádka o dvanácti měsíčkách, Pohádka o Koblížkovi a Pohádka o Smolíčkovi.***

„Knihy jsou určeny pro děti, jež milují příběhy a rády si čtou. Díky obrázkům lze knihy nabídnout už dvouletým dětem. Předložit je právě proto ale lze také dětem s poruchou autistického spektra, dětem s dysfázií či jiným handicapem, který komplikuje vnímat pohádky a příběhy ‚klasickým‘ způsobem.“²⁹

Ve stejném roce se nakladatelství povedlo získat nominaci na jednu z nejznámějších literárních cen existující od roku 2002 **Magnesii Literu**. V kategorii Litera za knihu pro děti a mládež soutěžila kniha ***Řvi potichu, brácho*** autorky Ivony Březinové. Spisovatelka v ní popisuje život čtrnáctiletého hlavního hrdiny, který trpí autismem, s čímž se váže celá řada zvláštností provázející jeho život, například vyžaduje konkrétní tvar jídla nebo jeho orientace, která spočívá v přiřazování barev dnům v týdnu. Text si kladl za cíl přiblížit rozdílné vidění světa zdravých a nemocných, stejně jako ukázat laické veřejnosti, že ne každé vztekající se dítě je nevychované nebo rozmazlené.

Kniha soutěžila v konkurenci knih ***Překlep a Škraloup*** Tomáše Končinského a Barbory Králové od nakladatelství Albatros a knihy ***Hravouka*** autorky Terezy Vostradovské od nakladatelství Běžiliška. Ze tří vybraných titulů nakonec vítěznou Literu získala kniha ***Překlep a Škraloup***.

Nejnovější cenu získalo nakladatelství 7. prosince 2018 na 25. ročníku Slavnostního večera Vládního výboru pro zdravotně postižené občany k Mezinárodnímu dni osob se zdravotním postižením. Ten byl vyhlášen už v roce 1981 Organizací spojených národů a jeho oslava je spojena s podporou a pochopením tématu zdravotního postižení. Stejně tak se snaží vylepšit informovanost o přínosu integrace lidí se zdravotním postižením do všech aspektů života politického, společenského, kulturního i hospodářského.

---

²⁹www.zlatastuha.cz [online]. Česká sekce IBBY ©2010-2019 [Cit.19.4.2019]. Dostupné z: <http://www.zlatastuha.cz/cs/bohate-ilustrovane-knizky-s-piktogramy-pro-det>

V tomto ročníku byla navíc po třetí vyhlášena také fotografická soutěž Navzdory bariérám, ve které si výherci převzali ocenění z rukou premiéra České republiky.

Práce týmu Nakladatelství Pasparta byla oceněna prvním místem v kategorii publicistických prací zaměřených na téma zdravotního postižení v podkategorii Tisk. Konkrétně společný projekt Pasparty a nakladatelství Albatros *Lukáš a profesor Neptun* a *Můj brácha tornádo*, obojí od Petry Štarkové.

„Obě knihy splňují základní zadání soutěže: přibližují velmi čtivou formou čtenářům starosti a problémy lidí se zdravotním postižením, naznačují, jak se chovat, chceme-li jim pomoci. Kniha Lukáš a profesor Neptun je věnovaná dětem s poruchou autistického spektra, respektive devítiletému Lukášovi, jemuž jednoho dne nepřijde do školy asistentka a on se musí se situací sám poprat. Můj brácha Tornádo pak vypráví o devítileté Julii, která má o něco staršího bratra s ADHD. Obě knížky jsou vtipné i vážné a rozhodně si čtenáře najdou.“³⁰

Nakladatelství bylo navíc uděleno i čestné uznání v této kategorii za jejich činnost, která poměrně dost koresponduje se snahou Vládního výboru pro zdravotně postižené občany.

---

³⁰ [www.vlada.cz](https://www.vlada.cz/cz/ppov/vvzpo/cena-za-publicisticke-prace/vyhlaseni-xxv--rocniku-ceny-vvzpo-za-publicisticke-prace-zamerene-na-tema-zdravotniho-postizeni-a-fotograficke-souteze-navzdory-barieram-167507/) [online]. Vláda ČR ©2009-2019 [Cit.19.4.2019] Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/vvzpo/cena-za-publicisticke-prace/vyhlaseni-xxv--rocniku-ceny-vvzpo-za-publicisticke-prace-zamerene-na-tema-zdravotniho-postizeni-a-fotograficke-souteze-navzdory-barieram-167507/>

Závěr

Na předchozích stranách jsem představil Nakladatelství Pasparta a ukázal, čím se odlišuje od ostatních nakladatelských podniků. Činnost nakladatelství je přínosná nejen po kulturní stránce, ale Pasparta je také výjimečná díky zapojení autistů, kteří se podle svých schopností podílejí na jejím chodu. Ukázal jsem jakým konkrétním způsobem funguje spolupráce mezi nakladatelstvím a zaměstnanci-autisty a jakou roli hrají při tvorbě publikací.

Paspartě se daří naplňovat cíle, jež byly důvodem jejího vzniku, a i když vedení redakce nemá v blízké budoucnosti v plánu významný růst, tak existuje prostor pro rozšíření sortimentu u pomůcek pro děti do škol a u knih o speciální pedagogice.

Tato práce si kladla za cíl pomocí analýzy produkce představit nakladatelství a podat tak ucelený pohled na jeho fungování na tuzemském knižním trhu. Od původní teze, která zahrnovala pouze rok 2018, jsem se odchýlil a zvolil analýzu celé produkce od roku 2012 do června 2019, aby výsledný text představoval co nejširší pohled na danou problematiku. V praktické části jsem také představil autory píšící pro Paspartu, kteří mají díky svým profesním zkušenostem schopnost psát kvalitní publikace, ale vzhledem ke konkrétnosti daného tématu o nich široká veřejnost nemusí mít povědomí. Vzhledem ke způsobu redakční práce s texty jsou díla vhodná také pro laiky, kteří hledají zábavnou, ale zároveň poučnou literaturu.

Postavení Pasparty je v současnosti zjednodušené tím, že na českém knižním trhu neexistuje přímá konkurence, to je nakladatelství vydávající literaturu pouze o poruchách autistického spektra. Díky tomu lze tvrdit, že Pasparta je v současnosti (i přes svou velikost) průkopníkem tohoto tématu. Není pravděpodobné, že by počet lidí s autismem v dalších dekádách výrazně klesl, a tím pádem existuje určitá šance, že budou vznikat další nakladatelství zabývající se tímto fenoménem.

Kdy přesně a jaká tato nakladatelství budou, ukáže až neustále se vyvíjející situace na trhu.

Summary

On the previous pages, I introduced the Nakladatelství Pasparta Publishing House and showed how it differs from other publishing companies. The activity of the publishing house is not only beneficial from the cultural point of view, but Pasparta is also exceptional thanks to the involvement of autistic people who, according to their abilities, participate in its operation. I showed how concrete cooperation between publishing house and autistic employees works and what specific role they play in creation of publications. Pasparta has been successful in meeting the goals, and although the management does not plan to grow significantly soon, there is scope for expanding the range of school aids and books about special education. The aim of this work was to present the publishing house by means of production analysis and to give a comprehensive view of its functioning on the Czech market. I deviated from the original thesis, which only covered 2018, and chose an analysis of the entire production from 2012 to June 2019, so the resulting text represents the most comprehensive view of the issue. In the practical part I also introduced authors writing for Pasparta, who, thanks to their professional experience, are able to write high-quality publications, but due to the specificity of the topic, the general public may not hear of them. Due to the way they work with texts, the books are also suitable for laymen who are looking for entertaining but at the same time informative literature. At the moment, the position of Pasparta is simplified by the fact that there is no direct competition on the Czech book market. Pasparta is currently (despite its size) a pioneer in this subject. It is unlikely that the number of people with autism will drop significantly in the coming decades, and therefore there is a chance that there will be more publishing houses dealing with this phenomenon. When exactly and what these publishing houses will be like, it will be shown by the constantly evolving market situation.

Použitá literatura

HALADA, Jan. Člověk a kniha: Úvod do nakladatelské specializace. Praha: Karolinum, 1993. Vyd.1. ISBN 80–7066–767–2.

HALADA, Jan. Encyklopedie českých nakladatelství 1949-2006. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-165-3.

HALADA, Jan a Barbora OSVALDOVÁ. *Slovník žurnalistiky: výklad pojmů a teorie oboru*. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2017. ISBN 978-80-85983-76-0.

ŠIMEČEK, Zdeněk a Jiří TRÁVNÍČEK. *Knihy kupovati: dějiny knižního trhu v českých zemích*. Praha: Academia, 2014. Historie. ISBN 978–80–200–2404–6.

PISTORIUS, Vladimír. *Jak se dělá kniha: příručka pro nakladatele*. 2. vyd. Praha: Paseka, 2005. ISBN 80–7185–774–2.

BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978–80–247–3028–8.

ŠMEJKALOVÁ, Jiřina. *Kniha: (k teorii a praxi knižní kultury)*. Brno: Host, 2000. Studium. ISBN 80–7284–005–8.

TRÁVNÍČEK, Jiří. *Překnížkováno: co čteme a kupujeme (2013)*. Brno: Host ve spolupráci s Národní knihovnou České republiky, 2014. ISBN 978–80–7491–256–6.

TUREČKOVÁ, Marcela. (ed.) *Zpráva o českém knižním trhu 2016/2017*. Praha: SKČN. 2017. ISBN 978–80–907020–0–4.

MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vydání čtvrté, rozšířené a přepracované. Praha: Portál, 2009. ISBN 978–80–7367–574–5.

KIRKOSOVÁ, Kateřina. *Publikování knih v čase manažerské logiky: Poznámky k současnému českému nakladatelskému poli*. In: PORŮZKOVÁ, Lenka a Martina NAVRÁTILOVÁ. *Literární a knižní kultura v digitálním věku 2015*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, 2015, str. 139–147. ISBN 978–80–87895–49–8.

KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha, Portál, 2010, ISBN 978-80-7367-698-8.

FRAUS, J., FRÝBORTOVÁ, E., MAGERA, I., TUREČKOVÁ, M., VOPĚNKA, M., ŽÁKOVÁ, H. *Zpráva o českém knižním trhu 2016/2017*. Praha, SKČN, 2017. ISBN 978-80-907020-0-4.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. Metody výzkumu médií. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4.

Internetové zdroje

Interview ČT 24 [televizní magazín] ČT 30. 6. 2017 18:00. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10095426857-interview-ct24/217411058040630-vedecke-interview>

Národní soustava povolání. [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí ©2017 [cit. 28. 3. 2019]. Dostupné z: <https://nsp.cz/aktuality/clovek-s-autismem-ve-vasi-firme>

Národní ústav pro autismus, z.ú. [online]. NAUTIS. ©2019 [cit. 28.3.2019]. Dostupné z: <https://nautis.cz/>

Pasparta. Pasparta [online]. Praha: Nakladatelství Pasparta, 2019 [cit. 2019-07-28]. Dostupné z: <http://www.pasparta.cz/>

Zákon č. 37/1995 Sb., Zákon o neperiodických publikacích v platném znění, § 1. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-37>

Zákon č. 435 ze dne 13. 5. 2004, o zaměstnanosti. In: Sbírka zákonů, Česká republika. 2004, část 3. zaměstnávání osob se zdravotním postižením, § 75, 2. odstavec. ISSN 1211-1244.

www.vlada.cz [online]. Vláda ČR ©2009-2019 [Cit.19.4.2019] Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/vvzpo/cena-za-publicisticke-prace/vyhlaseni-xxv--rocniku-ceny-vvzpo-za-publicisticke-prace-zamerene-na-tema-zdravotniho-postizeni-a-fotograficke-souteze-navzdory-barieram-167507/>

www.zlatastuha.cz [online]. Česká sekce IBBY ©2010-2019 [Cit.19.4.2019]. Dostupné z: <http://www.zlatastuha.cz/cs/bohate-ilustrovane-knizky-s-piktogramy-pro-det>

Ostatní

Interview s šéfkou grafického studia Nakladatelství Pasparta. Praha 14. 3. 2019.

Teze bakalářské práce

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze BAKALÁŘSKÉ práce	
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:	
Příjmení a jméno diplomantky/ diplomanta: Adam Ullsperger	Razítko podatelny:
Imatrikulační ročník diplomantky/ diplomanta: 2015	
E-mail diplomantky/diplomanta: <u>ullsperger.a@gmail.com</u>	
Studijní obor/forma studia: žurnalistika/prezenční	
Předpokládaný název práce v češtině: Pasparta - nakladatelství s cílem informovat o poruchách autistického spektra	
Předpokládaný název práce v angličtině: Pasparta - publishing company with aim to inform about autism spectrum disorders	
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013): (diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí) LS 2019	
Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků): Nakladatelství Pasparta bylo založeno Národním ústavem pro autismus (dříve APLA Praha, Střední Čechy) jako sociální podnikání s cílem zlepšit informovanost veřejnosti o osobách s poruchou autistického spektra a zároveň těmto osobám poskytnout lepší pracovní uplatnění vydáváním publikací z oblasti psychologie, pedagogiky a speciální pedagogiky. Přestože jde o poměrně mladé nakladatelství, velká škála vydávaných titulů poskytuje dobrý prostor ke zpracování. Tato práce si klade za cíl představit profil nakladatele a provést analýzu jeho nakladatelské činnosti za rok 2018.	
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): 1. Úvod 2. Teoretické vymezení pojmu nakladatel, nakladatelství 3. Nakladatelství Pasparta a. edice pedagogické literatury b. edice dětské literatury c. edice literatury z oblasti psychologie 4. Analýza edičního plánu 5. Závěr 6. Použitá literatura 7. Přílohy	

Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy):
Ediční plán z roku 2018

Postup (technika) při zpracování materiálu:
Deskriptivní analýza doplněná o hloubkový rozhovor s pracovníky nakladatelství.

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

HALADA, Jan. Člověk a kniha: úvod do nakladatelské specializace : určeno pro posl. fak. sociálních věd Univ. Karlovy [online]. Praha: Karolinum, 1993 [cit. 2018-05-15]. ISBN 80-7066-767-2 – Slovník popisující přibližně 700 nakladatelství působících na českém knižním trhu od roku 1945 až po současnost. Obsahuje základní údaje, ale i doplňující informace jako jména grafiků, ilustrátorů či kmenových autorů.

HALADA, Jan. Člověk a kniha: úvod do nakladatelské specializace : určeno pro posl. fak. sociálních věd Univ. Karlovy [online]. Praha: Karolinum, 1993 [cit. 2018-05-15]. ISBN 80-7066-767-2. – Vysokoškolská skripta ustanovující základní pojmy k problematice vydávání knih a ediční tvorby.

ŠIMEČEK, Zdeněk a Jiří TRÁVNÍČEK. Knihy kupovati...: dějiny knižního trhu v českých zemích. Praha: Academia, 2014. Historie. ISBN 978-80-200-2404-6. - Publikace odpovídající na to, co všechno se na knižním trhu událo od středověku po současnost, jak se utvářel a jakými změnami prošel. Jaké jsou jednotlivé segmenty jeho trhu, ale také např. o jeho čelních institucích.

OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace. 3., rozšířené vyd. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-266-7. – Třetí, aktualizované vydání obohacené o další hesla z dosud zařazených oborů jako je tisk, elektronická média nebo třeba informační technologie.

OSVALDOVÁ, Barbora, Alice NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ a Miloš ČERMÁK. Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky: proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií aneb nová média teoreticky i prakticky. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1684-1. – Sborník 13 textů různých autorů, kteří se zabývají proměnou produkce i vnímání žurnalistiky díky vzestupu internetu.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

Datum / Podpis studenta/ky

.....

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

.....
Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

**Datum / Podpis pedagožky/
pedagoga**

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNÝ FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO PROGRAMU/OBORU.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Interview s šéfkou grafického studia (rozhovor)

Příloha číslo 2: Edice *Od zápisu do lavice*

Příloha číslo 3: Edice *Má to háček*

Příloha číslo 4: Kniha *Řvi potichu, brácho*

Příloha číslo 5: Kniha *Vademecum asistenta pedagoga*

Příloha číslo 6: Série Obrázkových karet

Příloha číslo 7: *Obrázkovnik pro nácvik správného chování - Hra a doprava*

Příloha číslo 8: *Pohádka o Otesánkovi*

Příloha číslo 9: *Jak se žije s ADHD?*

Přílohy

Příloha č. 1: Interview se Simonou Ullspergerovou, šéfkou grafického studia Nakladatelství Pasparta

Autor práce: Proč se nakladatelství jmenuje Pasparta?

Dotazovaná: Pasparta je knižní název a souvisí s vizuálním uměním a obrazy. Knihy, které jsme chtěli vydávat, měly být tak dobré, že by se rovnou mohly zapaspartovat a pověsit na zeď. Mělo to být něco výjimečného, co tady v té době nebylo a nevznikalo, takže proto Pasparta. Chtěli jsme prostě, aby to připomínalo umění.

Autor práce: Jak nakladatelství vzniklo?

Dotazovaná: Současný ředitel pan Martin Mařík oslovil firmu, tehdy se jmenovala APLA, jejíž činnost se soustředí na autisty. Dělala pro ně třeba diagnostiku, péči a zároveň občas vydávala knihy. Tato literatura na trhu ale chyběla, k dostání byly pouze kusé informace z webových stránek a seriózních publikací bylo opravdu málo. Tím pádem se požádalo o grant na vznik nakladatelství (a zároveň sociálního podniku), které by rovnou autisty zaměstnávalo. To byl původní záměr, knížek nemělo být moc, vydávání mělo být spíše nárazové. Peníze od státu jsme dostali s podmínkou, že pokud se na trhu udržíme dva roky, můžeme v činnosti pokračovat dál. Prvotní impuls také byl to, že jsem v té době dělala lektorku na kurzech počítačové grafiky pro autisty, které zaštitila firma SAP. Na kurzech jsem učila práci s programy jako Adobe Photoshop, Illustrator, InDesign a tak dále. Tehdy jsme počítali s tím, že pokud tam bude někdo schopný, tak si ho proškolíme a rovnou ho můžeme zaměstnat, což se taky nakonec povedlo, takže jsme opravdu splnili náš cíl získat tyto zaměstnance pro práci v nakladatelství. APLA se tedy za projekt zaštitila, což bylo pro začáteční krok hodně prospěšné, protože už byla známá a měla svoje renomé. Odborníci z této firmy se také starají o dozorování při tvorbě knih, kvůli kontrole faktické správnosti. Moje role potom byla starat se o výrobní proces a po dalším profesním růstu jsem byla oslovena, abych do firmy vstoupila jako podílník.

Autor práce: Jaké to je mít za podřízené lidi s tímto typem onemocnění?

Dotazovaná: Autista-zaměstnanec je velmi specifický člověk. Dostat některé přes den do práce je úplně nemožné. Pokud bych to měla trochu přiblížit, tak je třeba schopen napsat velmi dlouhou zprávu proč nemůže ten den přijít a odůvodňuje to tak, že na obloze přelétlo letadlo a on z toho má stres. Ale potom je třeba chopen pracovat v noci. V praxi to funguje tak, že my třeba víme, kdo je schopen pravidelně dojíždět do práce a nemá s tím problém, ale musí pokaždé skončit ve čtyři hodiny. Jakmile se třeba objedná kurýrní služba a zpozdí se, tak ten zaměstnanec tam prostě není, jde domů a nezajímá ho to. Není to úplně jednoduchá práce, ale je pravda, že jsme si naše zaměstnance poměrně proškolili a existuje možnost dělat část práce z domova. V současnosti máme deset zaměstnanců a z toho sedm autistů.

Autor práce: Proč se Pasparta profilovala ze začátku jako sociální podnik?

Dotazovaná: Sociální podnik je zákonem vymezená forma podnikání a je to tak proto, že zřizovatel pod ní funguje, a tím pádem nechtěli mít něco jiného, než jsou oni. Takže právně jsme v roce 2012 vznikli jako o. p. s. se závazkem poskytnout zaměstnání autistům.

Autor práce: Jak vypadá knižní produkce z hlediska žánrů?

Dotazovaná: Je tam několik druhů knih. První je odborná literatura třeba pro školy, pro učitele, pro psychology, jak s těmi lidmi vůbec pracovat. Pak je tam sekce pro děti. To jsou knížky vysloveně určené autistickým dětem a nejsou to jenom knížky, jsou to také pomůcky nebo vyplňovací sešity. Patří tam také pohádky určené sice primárně pro autistické děti, ale zároveň i pro děti, které mají nějaký hendikep, například problémy se čtením, protože pohádka se vypráví pomocí piktogramů. Děláme také školní učebnice Fraus, které jsou pro první stupeň běžné základní školy, a zároveň se vydávají verze těchto učebnic pro autistické či poruchou učení trpící studenty. No a potom je další sekce pro rodiče, kteří zjistí, že mají doma autistické dítě. Nebo také pro sourozence, což může být také velký problém, aby dítě pochopilo, co se v rodině děje. Vydáváme i beletrii pro dospělé čtenáře.

Autor práce: V nabídce knih máte také například knihu *Jak se zbavit závislosti na alkoholu*.

Dotazovaná: Ano, ta je v sekci speciální pedagogika. Vzniklo to, protože náš dvorní autor Roman Pešek, který to napsal, pro nás píše další knihy o psychologii a v rámci toho se publikace vydala. Nebo je tam také kniha o poruše příjmu potravy. Produkce se od začátku poměrně rozrostla, zjistilo se totiž, že tady existuje značná poptávka po těchto knihách. Dalším příkladem můžou být knihy pro děti s poruchou sluchového vnímání, které se prodávají poměrně dobře, kvůli nedostatku těchto knih na trhu. Tím se zjistilo, že odvětví speciální pedagogiky bude mít úspěch a pomalu jsme začali produkci orientovat na tyto obory.

Autor práce: Jak probíhá proces tvorby knih?

Dotazovaná: Existují dva způsoby. V tuhle chvíli jsou finance na to, že by se mohla koupit práva na zahraniční titul, který se nechá přeložit a vydá se pod naší hlavičkou. Druhá věc je ta, že máme vybudovaný okruh autorů, kteří se prakticky velmi dobře orientují v tématu, o kterém píší. Jde o to, že potřebujeme lidi, kteří s autisty fyzicky pracují. Takže většinou jsou to psychologové nebo učitelé, které oslovíme, nebo to funguje na bázi doporučení. Zjišťujeme, co chybí, co čtenáře zajímá a s tématem oslovíme autory, jestli by to chtěli napsat. V případě kladné odpovědi nám dodají rukopis, my ho zpracujeme, zalomíme a knihu distribuujeme.

Autor práce: Jak dlouho tento proces trvá?

Dotazovaná: Dělá se roční plán, to znamená, že my v současnosti už víme, jak bude vypadat produkce na příští rok.

Autor práce: Jaký význam kladete grafické úpravě knih?

Dotazovaná: Velkou, to samozřejmě souvisí už s naším názvem. Snažíme se, aby knihy byly čisté a přehledné a vydržely co nejdéle.

Autor práce: Snažíte se nějak odlišovat od konkurenčních knih?

Dotazovaná: Knihy jsou koncipované jako běžná beletrie, to znamená, aby byly dobře čitelné, a tomu se podřizujeme. Používání ilustrací se odvíjí od konkrétních titulů, třeba velký úspěch jsme měli s knihou *Řvi potichu, brácho*, za kterou jsme byli dokonce nominováni na cenu Magnesia Litera a na Slovensku jsme vyhráli hlavní cenu. Úspěch jsme měli také s knihou piktogramů. Snažíme se oslovovat různé ilustrátory.

Autor práce: Jakou další činnost nakladatelství vyvíjí?

Dotazovaná: Pořádáme semináře pro školení speciální pedagogiky. Je jich pět až osm ročně a zvládneme proškolit až sto padesát lidí. Je to docela náročné a na víc nemáme kapacity.

Autor práce: Spolupracujete i s jiným nakladatelstvím?

Dotazovaná: V nedávné době jsme oslovili nakladatelství Albatros a vymysleli jsme edici Má to háček. Edice je velmi úspěšná a jde o literaturu o psychologii pro děti, nejen autistické. Protože dospělý, když má nějaký problém, tak si o tom přečte knížku, ale to dítě ne. Jsou to příběhy popisující různé problémy, je tam například příběh o ADHD, je tam příběh popisující střídavou péči, příběh o cukrovkáři. Je to napsané nenásilnou formou s cílem přiblížit dětem nemoci, ale také pro toho, kdo tu nemoc dostane, aby si o ní přečetl. Jde v podstatě o dětskou psychologickou literaturu, která na českém trhu není příliš zastoupena.

Autor práce: Jak vypadají plány o budoucnosti nakladatelství?

Dotazovaná: Hlavním cílem pro nás je udržet nakladatelství v chodu. Nemáme příliš velké ambice se dramaticky rozrůstat, myslím si, že nám současný stav stačí. Máme zaměstnaných deset lidí a jejich činnost pojme tak akorát objem práce, který jsme si nastavili. Co se týče edičního plánu, tak se budeme jednoznačně věnovat speciální pedagogice, protože je tady obrovská mezera na trhu, jak jsme zjistili. A musím říct, že jak odborná veřejnost, tak i osoby trpící těmi problémy, si knížky oblíbili. Povedlo se nám za dobu naší existence vybudovat jméno a lidé vědí, že v těch knížkách nejsou bludy. Hodně také chceme rozjet výrobu pomůcek do škol pro děti, ještě víc než do teď. Protože autistické děti potřebují k úspěšnému zvládnutí výuky opravdu takový manuál, kartičky, hry, a také jsme zažádali o grant k vývoji aplikace na telefon.

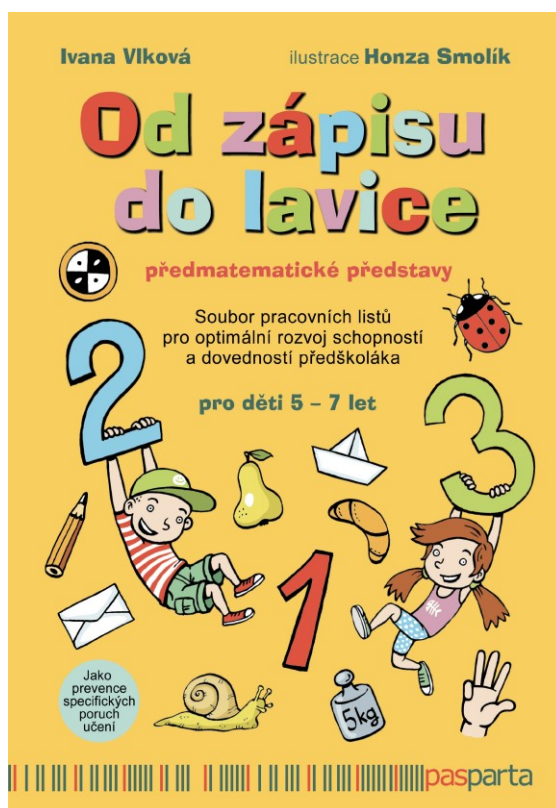
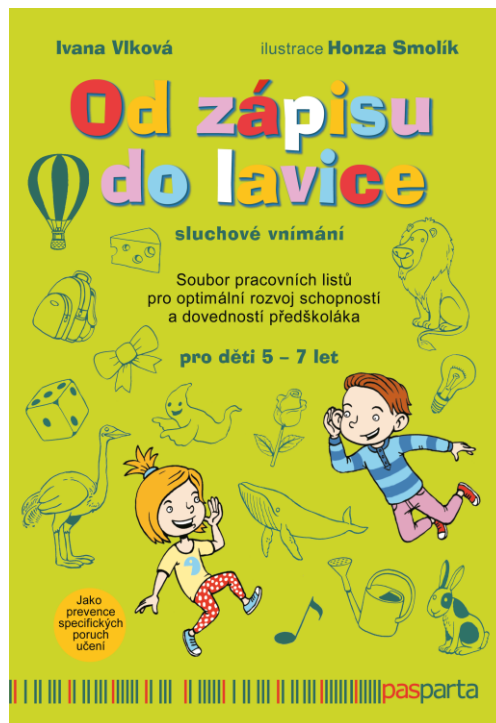
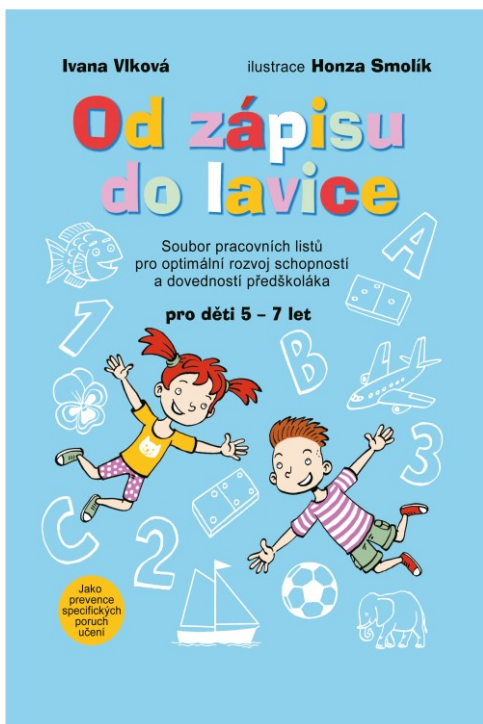
Autor práce: Jak probíhá zpětná vazba od čtenářů?

Dotazovaná: Se čtenáři komunikujeme hlavně přes Facebook. A další způsob je osobní setkání na různých konferencích, které pořádá například Ministerstvo školství a kde jsme velmi často pozváni, jestli na akci nechceme přednášet nebo nabízet naše knížky. Vůbec nejlepší zpětnou vazbou pro nás ovšem je fakt, že se knížky daří prodávat. Podstatným kontrolním faktorem je také jeden z našich zaměstnanců (autista), který pokaždé přečte celou knihu a okamžitě podá zpětnou vazbu, jestli je dobrá nebo ne. Například je schopen autorům opravit tvrzení, o kterém ví, že není pravda. Toto je jedna z výhod toho, že ty lidi zaměstnáváme – náš prvotní čtenář je autista a první odborná rada je vždy od něj. V nedávné době jsme také začali spolupracovat s poměrně známým autorem Josefem Schovancem, Čechem žijícím ve Francii, který dlouho nevěděl, že má lehčí formu Aspergerova syndromu. Tomuto pánovi jsme také organizovali přednášku v Městské knihovně.

Autor práce: Jaká je motivace vaší činnosti? Berete jí jako určité poslání, nebo spíše jako ekonomicky motivovanou snahu?

Dotazovaná: Upřímně, ekonomická stránka je pro nás také velmi důležitá, potřebujeme se uživit, protože z charity se dlouho žít nedá. Objevili jsme díru na trhu a rozhodli jsme se toho využít. Řekla bych, že to je tak půl na půl, protože bychom to zase dlouho dělat nevydrželi, pokud by nám šlo čistě jen o provizi nebo o zisk. Nakonec z toho mají prospěch všichni, jak my jako firma, tak autisté-zaměstnanci a naši čtenáři.

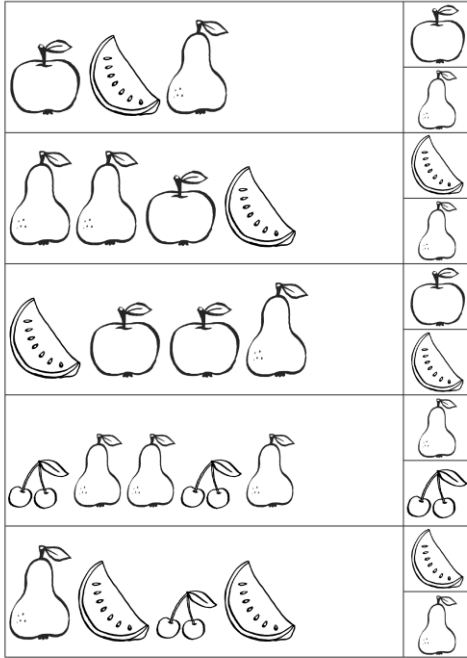
Příloha číslo 2: Edice *Od zápisu do lavice*

Příloha číslo 3: Edice *Má to háček*

OD ZÁPISU DO LAVICE 19

• Ovoce se v řadě opakuje. Najdi klíč k opakování a zakroužkuj, které ovoce bude následovat.

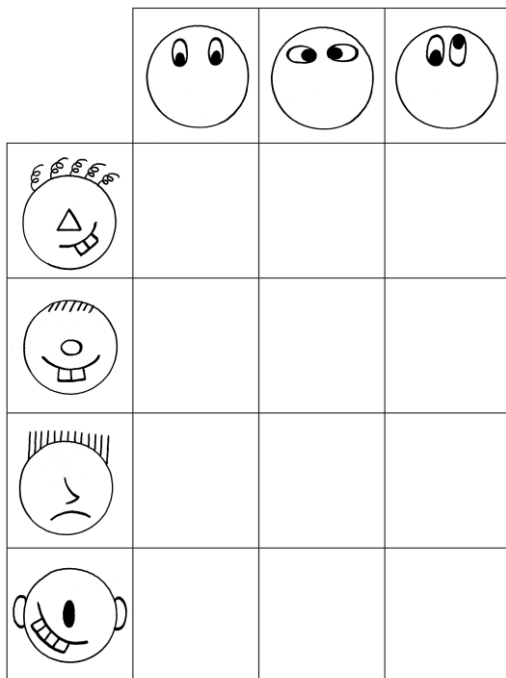
OD ZÁPISU DO LAVICE 7

• Písmeno **M** vybarví modrou barvou a stejně tak slova, která na **M** začínají.
• Písmeno **B** vybarví žlutou barvou a stejně tak slova, která na **B** začínají.

OD ZÁPISU DO LAVICE 5

• Namaluj do každého volného čtverce stejně veliký kruh. Podle řádků a sloupečků nakresli do příslušného políčka celý obličej podle předlohy.

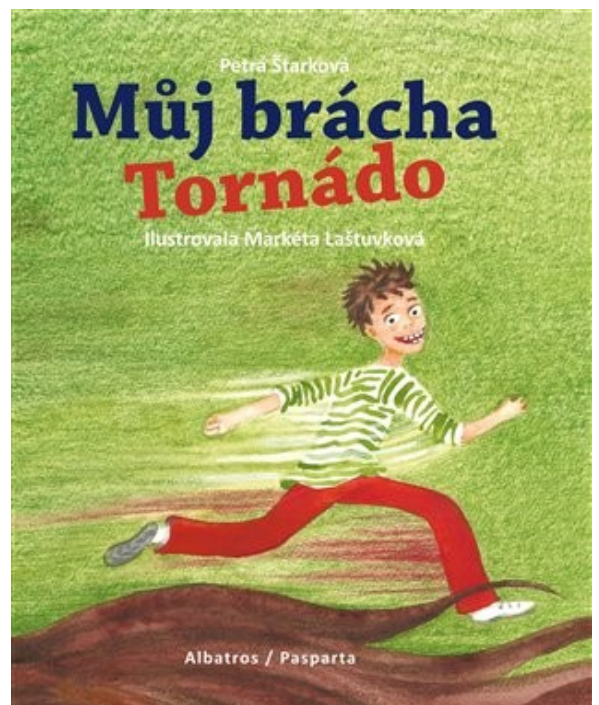
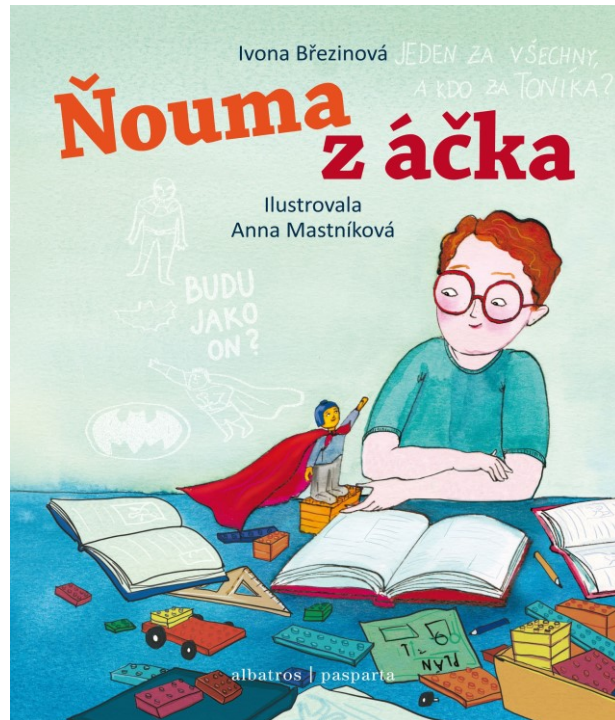

OD ZÁPISU DO LAVICE 17

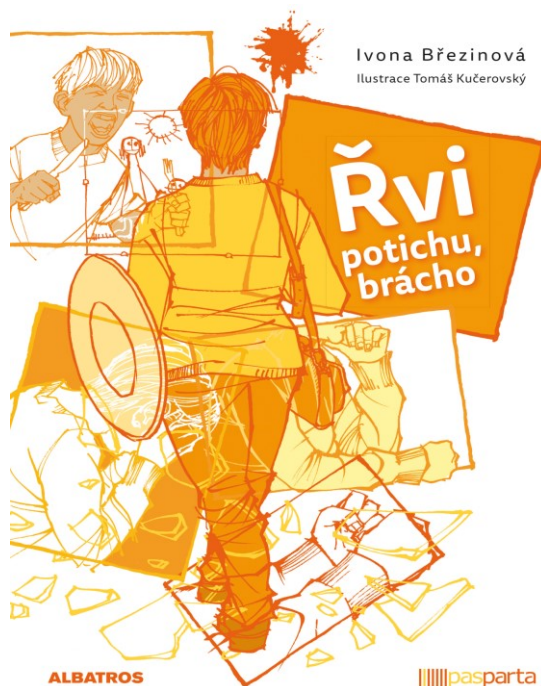
• Vystříhni čísla pod tabulkou a nalep je tak, aby se v řádku ani ve sloupečku žádné neopakovalo dvakrát.

1	2		4
	3	1	
2		4	
3		2	1

Příloha číslo 4: Kniha *Řvi potichu, brácho*

Ivona Březinová
Ilustrace Tomáš Kučerovský

ALBATROS

pasparta

„Další!“ oznámil Jeremiáš a vmžiku se vrhl na velikého poddubáka, jako by honil zajíce.

Po jeho bleskovém zásahu bohužel z houby zbyla jen kašovitá drť. Jeremiáš ji očichával a nedal si vymluvit, že rozblemanou hmotu do košíku seškrabovat nebudou. Po půlhodině kvílení, které z lesa vyhnalo veškerou zvěř, ale možná i zbylé houbaře, se dal přesvědčit k tomu, že vstane a zkusí najít novou houbu.

Našel štíhlonohou růžolící muchomůrku s bělostnými puntíky. Ještě loni takovými nálezy zdobil květináče. Teď houbě neurvale utřhl nohu, kterou zahodil, a než mu v tom máma s Pamelou mohly zabránit, nadšeně se zakousl do puntíkatého klobouku.

„Jeremy, ne!“ vykřikla Pamela varovně.

Máma byla skokem u něj, zbytek muchomůrky mu vyrazila z ruky a pokoušela se Jeremiáše přesvědčit, že to, co má v puse, má urychleně vyplivnout.

Moc se mu nechtělo. Chvilími dokonce vypadal, že usilovně polyká.

„Já se zblázním!“ rozčilovala se máma. „On to snad sní! Co budeme dělat? Neměla bych mu strčit prst do krku?“

Jeremy nakonec sousto se zhnuseným výrazem vyplivl sám.

„No konečně,“ vydechla si máma. „Smrtelně jedovatá houba to není, ale vyvolává halucinace. To by v jeho stavu ještě scházelo. Na, vypláchni si pusu, Remí. Tak. A houby už ne!“

„Už ne,“ zavrtěl hlavou a pro jistotu ještě i přikývl.

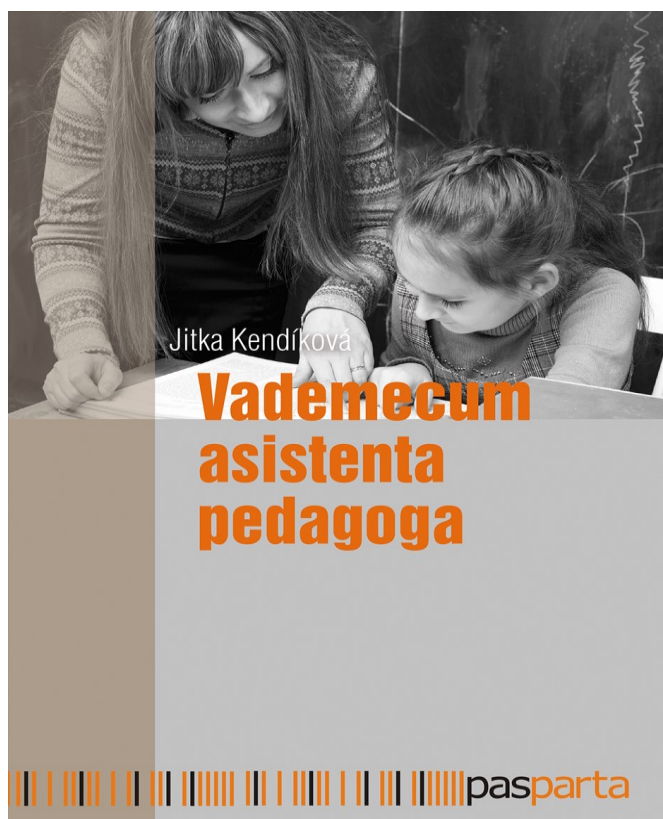
Snažily se mít Jeremiáše pořád na očích, ale houbařská vášeň byla silnější, maminka čas od času nadšeně zaklekla a zálibně sklízela.

„Jako kosou, jako kosou,“ blábolila nadšeně.

Její sběratelství nakazilo i Pamelu. Houština mladých smrčků se ukázala jako úrodné naleziště a košík se plnil.

„Mami!“ ukázala najednou Pamela vytřeštěně na výjev, kdy Jeremiáš seděl v mechu, olizoval obvod kulatého červeného klobouku a kolem něj se válelo několik osířelých bílých nožiček.

Příloha číslo 5: Kniha *Vademecum asistenta pedagoga*

Příloha číslo 6: Série Obrázkových karet

Příloha číslo 7: Obrázkovnik pro nácvik správného chování - Hra a doprava

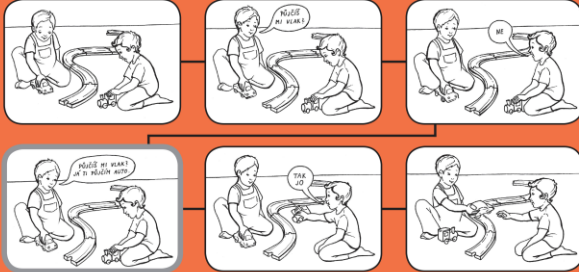

VÝMĚNA HRAČKY

VÝMĚNA

12

BYLO

HRAČKU

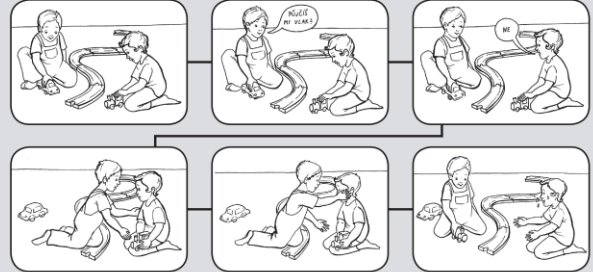
VÝMĚNU

JE TO

HRAČKU

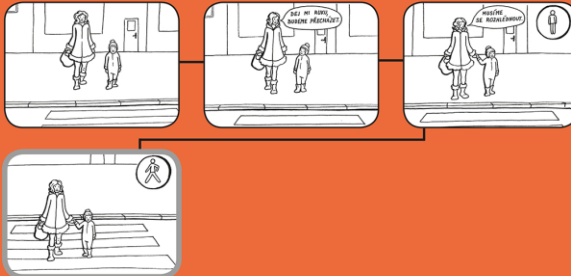

13

PŘECHÁZENÍ SILNICE

SILNICE

8

PODRO

NA SILNICI

NA KOLEČKÁCH

ROZHLÉDNĚTI SE

NA SILNICI

DRŽET SE

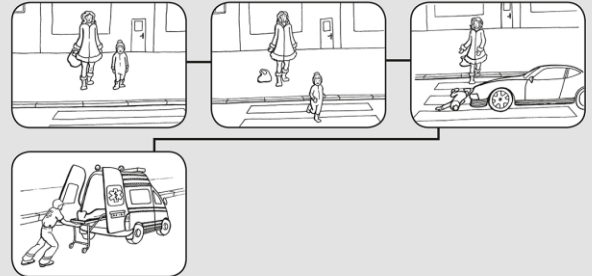
DOPĚLĚDNO

NA PRAVOUHLÍ

NEBĚHAT

9

Příloha číslo 8: Pohádka o Otesánkovi

Byl jeden muž a jedna žena.

 BYL	1 JEDEN	 MUŽ	1 JEDNA	 ŽENA
---	-------------------	---	-------------------	--

Bydleli za vesnicí v chalupě pod lesem.

 BYDLELI	 ZA VESNICÍ	 V CHALUPĚ	 POD LESEM
--	--	---	---

Byli chudí a přece říkali:

 BYLI	 CHUDÍ	 ŘIKALI
---	---	--

„Kéž bychom měli děťátko!“

 KEŽ	 BYCHOM MĚLI	 DĚTÁTKO
--	---	---

Příloha číslo 9: *Jak se žije s ADHD?*

Markéta Závěrková

Jak se žije s ADHD?

Co se stane, když vám vstoupí do života,
jaké to je žít s nimi a s námi

Očima
terapeutky,
dítěte s ADHD
a jeho matky

pasparta